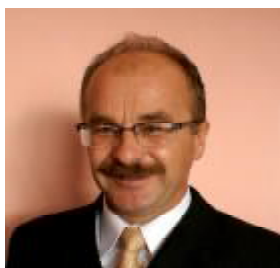

Raslavický občasník

č. 22

december 2010

nepredajné

Vážení občania,

Predkladám Vám správu o hospodárení obce v roku 2010 a zároveň prehľad o zrealizovaných projektoch v uplynulom volebnom období.

Ukončili sa rekonštrukčné práce na základnej škole (projekty na odstránenie havarijného stavu a tzv. europrojekt – cca 1 mil. 195 tis. €), celkovo za roky 2007 až 2010 sa prestavalo cca 1 mil. 328 tis. € . Súčasťou prác boli rekonštrukcie striech , výmena okien, zateplenie a fasáda na učebňových pavilónoch, ako aj vybudovanie nových priestorov - nového podlažia v 3. pavilóne). V roku 2010 v osobitnom projekte začala rekonštrukcia hospodárskeho pavilónu s rozpočtom 80 tis. €.

Zrealizovalo sa osvetlenie a terénne úpravy okolo viacúčelového ihriska vybudovaného v roku 2009 . Ihrisko bolo slávnostne otvorené v máji 2010 za účasti vtedajšieho ministra vnútra SR Róberta Kaliňáka.

Obec kompletne **zrekonštruovala strechu na Dome kultúry**, s nákladom cca 80 tis.€ a vybuodovala sa hrubá stavba nadstavby klubu DFSk Raslavičan nad šatňami tohto objektu.

V súvislosti s výstavbou novej strechy bol demontovaný anténový systém obecnej káblovky a následne bol umiestnený na novovybudovanú plošinu postavenú osobitne pre tento účel nad vonkajším schodiskom Domu kultúry.

Pokračovali práce na ulici Ku hati: prekládka časti miestnej komunikácie, vybudovanie nového premostenia miestneho potôčika a vybudovanie

časti dažďovej kanalizácie pozdĺž tejto komunikácie ako aj úprava nosnej podkladovej vrstvy komunikácie.

Na oboch cintorínoch v časti Vyšné a Nižné Raslavice boli vybudované vstupné brány. Na starom cintoríne v časti Vyšné Raslavice bol vybudovaný nový prístup po pôvodnú bránku, ktorý si vyžiadal rozsiahle terénne úpravy – vybagrovanie a úprava svahu, na ktorom je vybudovaná cesta. Zároveň sa v tomto úseku postavilo nové oplatenie.

Uzatvorila sa zmluva o budúcej zmluve na vybudovanie miestnej komunikácie – pozemky p. Hoľpitová a spol. (ozn. honu „Pri fundušu“).

Obec zakúpila nové pohrebné vozidlo značky RENAULT v hodnote 26 tis. €

Koncom roka obec zrealizovala projekt kamerového systému s rozpočtom 11 626,30 €

Dotáciu vo výške 80 % rozpočtového nákladu poskytol Obvodný úrad Prešov. Pre celkový monitoring vybraných lokalít je potrebné tento systém doplniť ďalšími kamerami.

Obec bola úspešná pri predkladaní projektov:

Revitalizácia obecnej zóny. Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja schválilo tento projekt svojim rozhodnutím zo dňa 30.3.2010. Výška nenávratného príspevku predstavuje čiastku 539 190, 58 € Realizácia projektu, ktorý rieši rekonštrukciu troch komunikácií, rekonštrukcie verejných plôch, revitalizáciu verejnej zelene a vybudovanie lávky na potoku Hrabovec je plánovaná v roku 2010.

Lokálna stratégia komplexného prístupu pod názvom **V Raslaviciach na „valale“ jahoda.** Túto stratégiu obce schválil Úrad vlády SR vo svojom Závaznom stanovisku zo dňa 4.6.2010. Hlavným cieľom stratégie je zlepšenie životných podmienok, kvality života, vzdelanostnej úrovne,

zvýšenie zamestnanosti u príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít a ich následná integrácia v rámci miestneho spoločenstva v obci.

Medzi konkrétne **ciele stratégie** patrí:

- ◆ Rekonštrukciou a modernizáciou budov MŠ zabezpečiť zvýšenie a skvalitnenie vzdelávacieho procesu v predškolských zariadeniach a tým odstraňovať negatívne bariéry pred vstupom do vzdelávacích zariadení a zvyšovať ich šance pri ďalšom uplatnení sa v živote.
- ◆ Zlepšenie, rozšírenie a skvalitnenie poskytovania komunitnej práce a senzibilizačné aktivity pre príslušníkov MRK.
- ◆ Dobudovaním infraštruktúry v rómskej osade zlepšiť kvalitu života príslušníkov MRK
- ◆ Rekonštrukciou a modernizáciou budovy zdravotného strediska zlepšiť kvalitu poskytovaných zdravotných služieb pre obyvateľov s dôrazom na príslušníkov MRK
- ◆ Rekonštrukciou multifunkčného-komunitného centra rozšíriť, vytvoriť a skvalitniť podmienky pre poskytovanie komunitnej práce (komunitné centrum), sociálnych služieb (denné centrum, integračné centrum, jedáleň, pracovňa) a podporných aktivít pre obyvateľov s dôrazom na príslušníkov MRK.
- ◆ Rekonštrukciou budovy Galérie ľudového umenia Šariša spolu s knižnicou a kontaktným bodom zvýšime atraktivitu poskytovaných služieb v rámci zvyšovania historicko - kultúrneho povedomia u príslušníkov MRK a pripravíme vhodný priestor pre organizovanie kultúrno-spoločenských podujatí a výstav.

Z uvedených cieľov obec v roku 2010 spracovala a predložila projekt **Rekonštrukcia zdravotného strediska v Raslaviciach**. Tento projekt **schválilo** Ministerstvo zdravotníctva SR svojím rozhodnutím zo dňa 22.11.2010. **Výška nenávratného príspevku je 387 499,13 EUR**. So začatím realizácie projektu sa počíta v roku 2011.

1.6.2010 obec bola opäť postihnutá povodňou. Škody na majetku obce boli vyčíslené na 4 900 € a na majetku občanov na 5 700 € Voda okrem

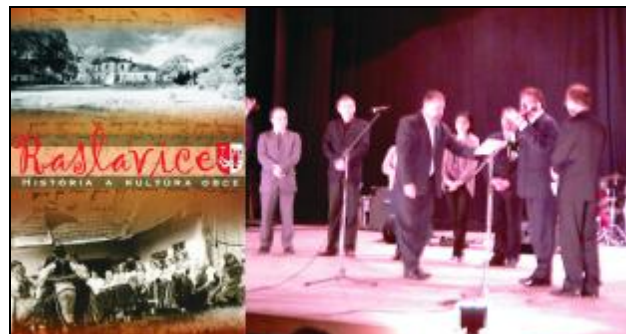
iného podmila a strhla oceľovú lávku na Hraboveckom potoku – prístup na futbalové ihrisko.

42. ročník Šarišských slávností piesní a tancov sa konal v dňoch 18. až 20.6.2010. Vzhľadom na nepriaznivé počasie /vytrvalý dážď/, sa celý troj dňový program zrealizoval v Dome kultúry. V projekte **Prezentácia, propagácia a a udržiavanie folklórnych národnostných tradícií v regióne Horného Šariša** podporil úrad vlády naše slávnosti sumou 9 943 € Ministerstvo kultúry SR prispelo sumou 3 300 € Folkloristi v spolupráci s obcou zorganizovali dňa 2.5. akciu „Raslavická labda“, na ktorej sa odohral futbalový turnaj medzi zúčastnenými folklórnymi súbormi. Víťazom turnaja boli domáci.

V dňoch 24. a 25.7. sa konali **oslavy 80 rokov** organizovaného futbalu v obci, za účasti futbalistov z partnerských obcí Radslavice a Grabówka (Gmina Dydnia). Pri tejto príležitosti bola vydaná brožúrka: 80 futbalových rokov v Raslaviciach.

V súvislosti so schválením projektu SUNSHINE - Program vzdelávania pre osoby z marginalizovaných rómskych komunít v regióne Sekčov - Topľa, ktorý sa z časti realizuje v objekte obecnej knižnice, bola z toho to objektu presťahovaná galéria ľudového umenia. Prechodné umiestnenie galérie je v IV. pavilóne základnej školy.

Vďaka spolupráci s občianskym združením ŽIVOT JE ŠANCA sa podarilo po dvojročnej príprave vydať novú monografiu o obci pod názvom Raslavice – história a kultúra obce. Kniha v rozsahu 392 strán vyšla v novembri v náklade 1000 ks. Ďakujem všetkým, ktorí sa o vydanie tejto publikácie akýmkoľvek spôsobom pričínili.

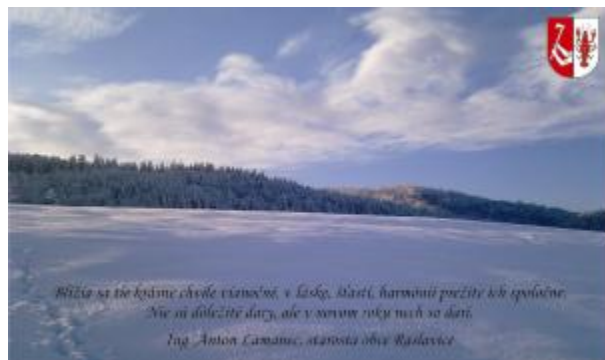

Záber z „krstu“ knihy

Prehľad realizovaných projektov:

2007	59. ročník ŠŠFaT v Raslaviciach	Ministerstvo kultúry SR	3087,03,-
2007	Otvorenie knižničného fondu v strediskovej knižnici obce Raslavice	Ministerstvo kultúry SR	995,82,-
2007	Rekonštrukcia stiežok školských pavilónov - III. a IV. pavilónu	MS SR	119 498,11,-
2007	ČOV a kanalizácia	Environmentálny fond	136 095,07,-
2008	Prestavba vchodu Občecnej knižnice Raslavice	Program obnovy dediny, SAŽP	6306,84,-
2008	ČOV a kanalizácia	Environmentálny fond	99581,76,-
2008 - 2010	Rekonštrukcia ZŠ Raslavice	Regionálny operačný program - Ministerstvo výskvy SR	1 208 067,-
2008	Významená občan v Dome kultúry knižnica zala	Úrad vlády SR + vlastné zdroje	12 780,-
2008	Rekonštrukcia budovy Deti	Vlastné zdroje	248 950,-
2009	Rekonštrukcia kuchyne MŠ I.	Vlastné zdroje	6 700,-
2009	U.L. Ka Ilad - vodovod, plynovod	Vlastné zdroje	25 900,-
2009-2010	Rekonštrukcia hospodárskeho pavilónu ZŠ - strecha a nadstavba	MS SR	70 000,-
2010	Viacúčelové ihrisko	Úrad vlády SR a vlastné zdroje	74 083,-
2010	Projekt stavby Zariadenia pre sciatov	Vlastné zdroje	33 473,-
2010	Rekonštrukcia strechy DK a nadstavby nad šatňami	Vlastné zdroje	105 823,-
2010	Činnosť Vyšné a Nižné Raslavice - vstupná hra	Vlastné zdroje	3 000,-
2006-2010	Činnosť knižnica a internet	Vlastné zdroje	328 650,-
2010	SUNSHINE programu vzdelávania pre osoby v marginalizovaných rómskych komunitách	Európsky sociálny fond, Fond sociálneho rozvoja	141 444,-
2010	Výhľad z okna kamerového systému v obci Raslavice	Úrad vlády SR a vlastné zdroje	11 625,-

V závere volebného obdobia 2006 – 2010 sa chcem úprimne poďakovať všetkým občanom za pomoc, pochopenie aj trpezlivosť s mojou a našou prácou pri správe obce a príprave projektov rozvoja obce. Za spoluprácu ďakujem poslancom končiacieho obecného zastupiteľstva, osobitne Ing. Zuzane Remetovej, ktorá pôsobila vo funkcii zástupcu starostu obce. Rovnako ďakujem za spoluprácu kolektívu zamestnancov obecného úradu ako aj všetkým predstaviteľom inštitúcií a organizácií pôsobiacich v obci.

Želám Vám pokojné Vianoce a šťastný rok 2011.

Ing. Anton Lamanec
Starosta obce

„Otvárame sa svetu“

Vážení Raslavičania,

hneď v úvode Vám chcem zaželať za seba i za všetkých zamestnancov našej základnej školy pokojné prežitie blížiacich sa vianočných sviatkov a úspešný nový rok 2011.

Som rád, že sa Vám môžem aj tento rok prihovoriť aspoň takouto formou a povedať Vám, čo je u nás na škole „nové“.

Tentokrát budem hovoriť o tom, ako sa otvárame svetu alebo, ako otvárame tie pomyselné okná do sveta na ZŠ v Raslaviciach.

Uvedomujeme si, že ak chceme napredovať, a my chceme, tak to nemôžeme dosiahnuť izolovane od okolitého sveta, uzavretí sami do seba, ale iba poznávaním, zbieraním skúsenosti a aktívnou komunikáciou s našim okolím blízkym i tým vzdialenejším. Poznanie iných školských systémov, iných zvyklostí, či tradícií vo vzdelávacom procese môže nenahraditeľne obohatiť naše vedomosti, pomôže získať nové skúsenosti a posúva nás dopredu.

Tento motív či zámer stál na začiatku našich poznávacích ciest po Európe, našej účasti na medzinárodných projektoch, na medzinárodných konferenciách, projektoch i na začiatku organizovania dnes už tradičnej školy v prírode pre našich žiakov.

Prvá cesta našich pedagógov do sveta za poznáním a novými skúsenosťami viedla do Prahy na Základnú školu s rozšíreným vyučovaním cudzích jazykov na Jeremenkovej ulici v Prahe 4. Už pred desiatimi rokmi sme tam obdivovali vospelú výpočtovú techniku vo vyučovaní a hlavne systém financovania na žiaka, ktorý na Slovensko dorazil až o niekoľko rokov neskôr.

Trocha iný pohľad na výchovu a vzdelávanie a novú skúsenosť nám ponúkol edukačný systém u našich severných susedov v Poľsku a návšteva Základnej školy s gymnáziom v Muszyne. V jednej budove, pod jedným vedením základná i stredná škola. No nielen tým nás Poľsko zaujalo. Bol to hlavne systém príkladnej starostlivosti o školu zo strany štátnej správy i samosprávy. Opäť niečo, čo sa u nás „začalo nosiť“ až v posledných rokoch.

Návšteva Viedne, Budapešti a Základnej školy s vyučovacím jazykom slovenským v maďarskom Satoraljaújhely nám zase ukázala ako funguje škola Slovákov žijúcich v Maďarsku. Mohli sme porovnať starostlivosť maďarských úradov o našu národnostnú menšinu s tým, ako sa naše úrady starajú o národnostné školy u nás, trebárs v neďalekej Chmeľovej.

Trochou exotiky ale i tradičnej „ruskej školy“ na nás dýchlo Pobaltie a predovšetkým výberové Gymnázium vo Vilňuse, ktoré sme v rámci našich objavných ciest navštívili. Dôstojné privítanie, pohostinnosť, profesionálnosť zdobili túto školu a jej pedagógov, ktorí nám predstavili svoj vzdelávací systém snažiaci sa po rokoch neslobody o autonómny vývoj a zaradenie sa európskeho kontextu, kde vždy patrili.

Na konci tohto skráteneho itinerária, v ktorom ešte chýbajú cesty do Južných Čiech, Krakova, Osvienčima, Helsínk, Rigy, Viľnusu či Bratislavy je výlet do Izraela, určite najhodnotnejší poznávací zájazd spomedzi všetkých, ktoré sme za uplynulých desať rokov pre našich učiteľov organizovali. Poznali sme novú krajinu, iné kultúry, iné zvyky a obyčaje. Navštívili sme miesta, kde boli položené základy kresťanstva. Videli sme vedľa seba žiť a pracovať ľudí troch odlišných náboženstiev kresťanov, židov a moslimov. Každý deň v tejto úžasnej krajine bol plný nádherných zážitkov, neopakovateľných dojmov a nových poznatkov. Spomienka na celý život.

Svetaskúsený učiteľ je dôležitý zdroj informácií a poznania pre žiakov, ale osobný zážitok ja nad všetky slová. Nie nadarmo sa hovorí „*Radšej raz vidieť, ako stokrát počuť*“.

A tak i naši žiaci cestujú, poznávajú a učia sa. V škole v prírode i na splave.

So školou v prírode už prešli takmer celé Stredné Slovensko – Liptov, Oravu, Gemer ale i Pohronie na Západnom Slovensku či Spiš na východe. Určite priekopnícky ale i nezabudnuteľný bol pobyt v talianskom letovisku Lido di Jesolo.

Už druhý rok naši starší žiaci splavujú na konci júna Berounku jednu z najkrajších riek v Čechách. Súčasťou splavu je návšteva Prahy, Karlštejna a ďalších hradov a zámkov, na ktoré je kraj Oty Pavla, ako sa týmto miestam, podľa známeho českého spisovateľa medzi vodákmi hovorí, veľmi bohatý.

No otváranie sa svetu nie je spojené iba s oddychom a výletmi. Niekedy je to aj tvrdá práca. Tak tomu bolo aj na medzinárodnej konferencii ActiConference v Banskej Bystrici, ktorá bola venovaná najnovším poznatkom v oblasti interaktívneho vyučovania a na ktorej sme sa ako škola aktívne zúčastnili. Nielenže ZŠ v Raslaviciach mala na tomto medzinárodnom podujatí svoj stánok, ale PaedDr. M. Čuhová vystúpila v rámci programu konferencie so svojou vlastnou prezentáciou interaktívneho vyučovania na hodinách geografie v našej škole. Skúsenosti z Banskej Bystrice, ale aj minuloročná návšteva tejto konferencie v Brne, pomôžu ešte výraznejšie zapojiť nové poznatky, skúsenosti a metódy do vyučovania v našej základnej škole.

A ešte jeden medzinárodný projekt, do ktorého sa škola v uplynulom období zapojila – „*Photo Voice*“ alebo „*Mladí účastníci cez obrázky*“ bol názov spoločného slovensko-rumunského projektu, ktorý dal priestor tým, o ktorých sa nechce veľa počuť, našim a rumunským Rómom. Metódou *photovoice*, ktorá slúži na vyjadrenie myšlienok a pocitov prostredníctvom fotografie vyjadrili, čo si myslia, cítia a čo by malo byť urobené v ich komunite. Mnohí účastníci projektu boli prvýkrát ďalej ako za vlastným humnom, a to hneď v ďalekom Rumunsku.

Otvárame sa svetu i radi púšťame cez pomyselne otvorené okná do sveta ten svet k nám. No nezabúdame pritom na to, odkiaľ sme a kam patríme.

Mgr. Igor Drotár
Riaditeľ školy

Základná umelecká škola v Raslaviciach

Školským rokom 2010/2011 začala Základná umelecká škola v Raslaviciach už siedmy rok svojej existencie a tým aj ďalšie pokračovanie v hľadaní a rozvíjaní umeleckého talentu detí a mládeže nielen obce Raslavice ale aj širokého okolia. Za šesť rokov pôsobenia sa stali aktivity

školy samozrejmom súčasťou kultúrneho diania v Raslaviciach, v Demjate a Tulčíku, kde má škola pobočky, ale aj v iných okolitých obciach. Záujem o umelecké vzdelanie sa odzrkadľuje aj v počte prihlásených žiakov. V súčasnosti navštevuje školu 400 žiakov, čím sa ZUŠ v Raslaviciach počtom žiakov približuje podobným školám v menších mestách.

Pracovitosť žiakov, podporovanými rodičmi a vedenými pedagógmi sa odzrkadľuje v čoraz častejších a krajších vystúpeniach pri rôznych príležitostiach, alebo na verejných koncertoch školy. V minulom školskom roku svoj talent a usilovnosť úspešne prezentovali žiaci našej školy aj na mnohých regionálnych, či celoslovenských súťažiach. Mária Miková pod vedením pani učiteľky Viery Červeňákovej získala na Regionálnej súťažnej klavírnej prehliadke v Stropkove 3. pásmo. Na tej istej súťaži získal 3. pásmo aj Peter Miko pod vedením pani učiteľky Moniky Kyjovskej. Na okresnom kole súťaže „Slávik Slovenska“ získala Anežka Hudáčková so sprievodom Mgr. Michalom Germuškom 2. miesto v II. kategórii. V máji tohto roku sa uskutočnil v Gelnici festival komornej hudby, kde gitarové trio v zložení Martin Greif, Júlia Mydlárová a Jana Fedorová z triedy PhDr. Vladimíra Ljubimova získalo bronzové pásmo. Nelenili ani výtvarníci, ktorí svoje práce zaslali na slovenské aj medzinárodné výtvarné súťaže do Nemecka a Fínska. Zo súťaže výtvarných prác na tému „Muzikanti hrajte“, ktorú organizovalo CVČ Kalokagatia v Trnave, si 2. miesto v II. kategórii odniesla Natália Gdovinová a 3. miesto v III. kategórii Vladimíra Špirková.

Okrem stupňujúcej sa umeleckej kvality školy je ďalším pozitívom aj postupné získavanie vlastnej budovy. Koncom minulého školského roka sa začala základná škola sťahovať do nových priestorov v treťom pavilóne, čím sa začalo plánované uvoľnenie celého štvrtého pavilónu pre základnú umeleckú školu. Následne na to zabezpečil zriaďovateľ – Obec Raslavice vymaľovanie väčšiny vnútorných priestorov. Sociálne zariadenia na prvom poschodí nebolo možné kvôli havarijnému stavu vymaľovať, preto sme boli nútení ich uzavrieť. Vyžadujú si kompletnú rekonštrukciu, na ktorú je potrebná väčšia investícia. Po uvoľnení dvoch väčších učební vo štvrtom pavilóne sa začalo s ich prestavbou na tanečné sály. Z finančných

prostriedkov ZRŠ bola zakúpená podlaha, zrkadlá, baletné tyče a kryty radiátorov. Rekonštrukcia vyvrcholila v prázdninových mesiacoch, preto už v školskom roku 2010/2011 má tanečný odbor k dispozícii dve tanečné sály a nemusí využívať telocvičňu základnej školy. V budúcnosti si interiér budovy vyžaduje ešte ďalšie rekonštrukčné práce, aby vyhovoval potrebám ZUŠ.

Základná umelecká škola je financovaná z originálnych kompetencií obce. Je závislá od prísunu podielových daní do obce, čo značnou mierou ovplyvňuje celkový, ako umelecký, tak technický chod školy. Výpadky podielových daní majú za následok čoraz väčšie krátenie rozpočtu školy. Realizácia akýchkoľvek plánov preto nie je jednoduchá a vyžiada si dlhé časové obdobie.

Napriek zlej ekonomickej situácii však verím, že sa nám spoločnými silami podarí pokračovať v rozvoji Základnej umeleckej školy v Raslaviciach po umeleckej stránke, ale aj vo zveľaďovaní priestorov školy po technickej stránke, aby sme mohli ponúknuť záujemcom o umelecké vzdelanie adekvátne podmienky na rozvíjanie ich talentu.

Pohľad na zrekonštruovanú tanečnú sálu

Vianočný koncert

Mgr. art. Martin Franek
Riaditeľ ZUŠ

DFS Raslavičanik

Čo je najkrajšie na Slovensku? No predsa dievčatá! A v čom sú najkrajšie? No predsa v slovenskom kroji! Keď sa k nim pridajú aj švární mládenci, tvoria krásny tanečný pár, ako aj v našom DFS Raslavičanik. Tanec bol a ešte stále je kultúrnym prejavom kolektívu, súčasťou a spoluvorcom spoločenského života. Tento druh umenia mi je blízky už niekoľko rokov v interpretácii ľudových zvykov.

Folklór patrí na Slovensku medzi najväčšiu pýchu krajiny. Každá oblasť, mesto, dedina, obec má svoj vlastný charakter a svoj vlastný folklór - kroje, hudbu, piesne, architektúru, zvyky, tradície, tance a nárečie. Členovia detského súboru (žiaci ZUŠ v Raslaviciach), majú veľkú snahu tieto zvyky naďalej uchovávať. V roku 2010 absolvovali dostatok vystúpení, v ktorých mohli preukázať svoju šikovnosť – obecný ples v Raslaviciach a Lopuchove, výchovne koncerty ZUŠ pre ZŠ, koncert ku dňu Matiek, na Šedzikartských slávnostiach v Záhradnom s programovým číslom „Ponad vatru“, na Šarišských slávnostiach piesní a tancov v Raslaviciach v detskom bloku *Vandrovli dzeci* s programovým číslom „Vareňe mačanki“ . V závere školského roka sme sa zúčastnili dvojdnového Detkého festivalu v poľskom meste Niebocko, kde sme nadviazali ďalšie priateľstvá s deťmi z Cypru, Ukrajiny , či Poľska. Hoci vzájomné dorozumievanie bolo medzi nimi ťažšie, pomohli si angličtinou, „rukami, nohami“, ale najviac si rozumeli tancom pri spoločnej diskotéke.

Všetkým členom sa chcem veľmi pekne poďakovať za ich celoročnú prácu a želám im veľa úspechov v ďalšom tancovaní.

Mgr. Monika Bučková
vedúca

DFSk RASLAVIČAN a rok 2010

Tak ako každý rok, aj tento, Raslavičan bilancuje, hodnotí a sumarizuje rok 2010 na základe dosiahnutých výsledkov, úspechov a ocenení. Tento rok folklórna skupina Raslavičan začala trochu netradične. V spolupráci s Obecným úradom v Raslaviciach zorganizovala I. ročník „Raslavickej labdy“, ktorý prilákal množstvo športových folklóristov z Košíc, Kežmarku, Prešova, Dlhého Klčova, Giraltoviec a Raslavíc. Celé podujatie sa nieslo v príjemnej atmosfére a futbalové tímy prišli v správnej kondícii a nálade. Prvé miesto vybojovali naši chlapi z Raslavičanu, na druhom mieste sa umiestnil FS Topľan z Giraltoviec a tretie miesto si právom zaslúžil VFS Torysa z Prešova. Príjemná atmosféra z turnaja sa preniesla aj do tanečnej sály Domu kultúry, kde v sprievode Ľudovej hudby Stanislava Baláža zavládla pravá májová veselica do bieleho rána. Vďaka patrí mladým organizátorom tohto podujatia, sponzorom, ako aj všetkým zúčastneným.

Počas našej letnej folklórnej sezóny, ako to nazývajú členovia Raslavičanu, sme absolvovali vystúpenia v Banskom, Kvakovciach, Marhani, Krásnovciach, Bartošovciach, Šibe, Vaniškovciach a Raslaviciach pre japonských nadšencov slovenského folklóru. Raslavičan je aj stálym účinkujúcim na Šarišských slávnostiach piesní a tancov, ktoré sa konali v júni tohto roku, kde sme sa predstavili premierovým blokom Rukovačka.

Ľudová hudba spolu s mužskou speváckou skupinou sa zúčastnili v júli tohto roku na FF vo Východnej v spoločnom programe s FS Šarišan, FS Zemplín a FS Železiar.

V decembri ľudová hudba absolvovala vystúpenie na II. ročníku prehliadky ľudových hudieb a sólistov inštrumentalistov „Zámutovska struna“ v Zámutove a našich

chlapcov čaká aj okresná prehliadka vianočných zvykov a kolied v Bardejove.

Ďalší rok sa pre našu skupinu bude niesť v pracovnom duchu. Raslavičan plánuje vydať 3.CD nosič a čaká nás veľmi milá udalosť – oslava 80.výročia založenia DFSk Raslavičan.

Touto cestou sa chce vedúci folklórnej skupiny poďakovať všetkým členom za ich vytrvalú prácu a zaželať veľa zdravia, šťastia, Božieho požehnanie a hlavne veľa elánu do ďalšej tvorivej práce.

**Mgr. Monika Balážová
Anton Kontura**

A ja Vam vinčujem na novi rok, že bische zrobili šťastlivi krok, bi sce nežaspali na krajskim vavrihe a došahli metu, co je navišine. Vam staršim pokoja bez žadnej klopoti a dobre placenej najdzenej roboti. Vam mladim vef škole ľem same jednički, bi z vas mal'i radosci Vašo mamički. Paropkom i dzifkom laski pod kepeňu, v subore radosci vše po vistupeňu. To ja vam vinčujem jak še volam Feri, či chcece, abo ñe, ñech mi každi veri.

František Kontura

II. materská škola v Raslaviciach

„Učme sa hrať, učme deti hrať sa, učme sa ako učiť deti hrať sa.“ (M. Podhájecká)

V MŠ je základom edukačného procesu hra. Denné činnosti v našej materskej škole sú usporiadané tak, aby bol život v nej radostný a zaujímavý. Deti majú dostatok možností na individuálne, skupinové a kolektívne hry, ktoré sa organizujú v rôznych formách. Striedajú sa pohybové, pracovné, intelektové a estetické činnosti. To sa snaží uplatňovať celý kolektív našej MŠ. Počas predošlého roka prebehli personálne zmeny. Týmto sa chceme poďakovať za dlhoročnú obetavú prácu pani riaditeľke Márii Varcholovej a pani učiteľke Marte Stachurovej. V priebehu uplynulého školského roka sa uskutočnilo mnoho zaujímavých aktivít

a podujatí. Vyberáme tie najzaujímavejšie, ktoré vám chceme v krátkosti opísať.

V poslednom čase sa fašiangové tradície dostávajú v čoraz väčšej miere i do MŠ medzi najmenších. Dňa 12. 2. 2010 sa naše deti nevedeli dočkať rána, lebo ich čakal „Karnevalový deň“. Masky, ktoré boli veľmi nápadité sme si mohli dôkladne poobzerať pri promenáde masiek. Veselá atmosféra panovala pri hudbe, zábavných súťažiach a občerstvení.

Na príchod Veľkej noci sa deti svedomito pripravovali a to prostredníctvom rôznych výrobkov a prác, ktoré mali možnosť prezentovať na výstave veľkonočných kraslíc, ktorá prebiehala v obecnej knižnici.

4. mája sa v budove MŠ konala slávnosť -Deň matiek. Deti za pomoci p. učiteliek pripravili pre mamičky kultúrny program. Na konci programu mamičky dostali od svojich ratolesti srdiečka a pohostili sa malým občerstvením, ktoré nám pripravili pani Gregová a pani Novotná. Za ich snahu im ďakujeme.

Oslava Dňa detí sa konala 8. júna v areáli MŠ. Aj vydatené počasie prišlo našim deťom, aby mohli stráviť príjemný deň. Pripravené boli rôzne súťaže a veľa sladkých odmien, ktoré si museli deti zaslúžiť. Preukázali pohybové schopnosti a zručnosti, dôvtip, získané vedomosti ako aj spoluprácu v skupinovej hre. Zlatým klincom programu bola vodná vojna, ktorú deti nazvali „Miss mokrá učiteľka.“ Na tento deň budeme ešte dlho spomínať! J

Ludové tradície potrebujeme u detí rozvíjať od najútlejšieho veku. Je dôležité vypestovať u detí hrdosť na svoju obec, región. Od 18. – 20. júna prebiehal 42. ročník ŠSaT, na ktorom mali možnosť vystúpiť aj naše deti s ľudovým programom pod názvom „Ej ľeto, ľeto“.

Foto z vystúpenia na 42. ŠSPaT

Za svoju šikovnosť boli odmenené obrovským potleskom, diplomom a sladkým balíčkom.

V mesiaci jún sme zrealizovali piknik na lúke, z ktorej sme mali nádherný výhľad na našu obec. Tento výlet sme si spestrili spevom, hrou na gitare a pohybovými hrami. S plnými bruškami sme sa vrátili príjemne unavení späť do materskej školy.

Koniec školského roka sa niesol v znamení rozlúčky s našimi najstaršími predškólakmi, ktorí čoskoro po prvýkrát zasadnú do školských lavíc. Rozlúčka sa konala formou diskotéky, kde sme si všetci spoločne zaspievali, zatancovali a popriali im veľa sily, aby sa im prvé čiarky podarili.

Ďalší rok je úspešne za nami, nový práve prebieha, a my len dúfame že bude rovnako podnetný a zaujímavý.

Mgr. Ivana Vasičkaninová
II. MŠ

Čo nám rok priniesol

Hovorí sa, že deti sú naša budúcnosť, preto sa o túto „budúcnosť“ treba zaujímať a vychovávať ju. Predškolské obdobie je obdobím hier, pretože je to práve hravá činnosť, v ktorej sa aktivita detí predovšetkým prejavuje. Dieťa v predškolskom veku je samá zvedavosť. Aktívne skúma svoje okolie, odbehne sa pozrieť na zaujímavé veci, prezerá a dotýka sa ich, skúma, pozoruje, počúva, emocionálne prežíva, experimentuje, atď.

Takto po roku Vás chceme opäť oboznámiť s tým, čo nového sa v našej MŠ za ten rok udialo. Už druhý rok pokračujeme vo vyučovaní detí formou hry na základe Štátneho vzdelávacieho programu ISCED 0, preto ak by ste zavítali k nám našli by ste nás hrať sa **J**. Pretože práve takouto formou si deti zapamätajú najviac, pre nich nový, informácii.

Z toho množstva akcií, ktoré sme zažili tu spomeniem hlavne tie, ktoré nielen nám, ale hlavne deťom najviac utkveli v pamäti. Október, ako mesiac úcty k starším, sme venovali príprave programu pre babky a dedkov. Deti si pripravili pre ne nielen sladké pohostenie, ale pridali k tomu aj rôzne pesničky, básničky a scénky, prostredníctvom ktorých ukázali svoju lásku a vďaku starým rodičom. Odmenou za naše snaženie bol veľký potlesk a úsmev na ich tvári. Voňavé koláčiky plnené čokoládou, orechovníky a makovníky, ktoré sme im ponúkli, chutili nielen babičkám a dedkom, ale aj naším deťom. Na tomto mieste by sme sa chceli poďakovať za sponzorstvo našej raslavickej pekárni pod vedením pána Vojteka. V septembri a októbri sme s deťmi tradične podnikali vychádzky do blízkeho okolia za krásou jesene. Počasie nám prialo tak sme si doniesli krásne listy, gaštany a orechy, s ktorými sme vyzdobili interiér školy. Tento školský rok sme stihli už aj súťaž v púšťaní šarkanov, šarkaniádu. Množstvo šarkanov rôznych tvarov, ktoré si deti vyrobili alebo kúpili, lietali nám nad hlavami na neďalekom kopci. Šťastné úsmevy detí boli pre nás najväčšou odmenou a ubezpečili nás o tom, že takéto akcie s rodičmi musíme usporadúvať častejšie. Minulý rok nás na svojej ceste neobišiel ani Mikuláš so sladkými balíčkami.

Dlho sa síce nezdržal, lebo ho čakalo ešte veľa práce, ale aj tak sme mu stihli zaspievať a zarecitovať básničky. Prišla zima a my sme sa začali tešiť nielen na Vianoce, ale aj na to, že napadne veľa snehu a bude sánkovačka. Vianočná besiedka, ktorú sme dlho pripravovali sa síce kvôli chrípke nekonala, ale Ježiško nás v škôlke predsa len navštívil. Dostali sme nové pomôcky na učenie, z ktorých sme mali veľkú radosť. Dokonca sa nám vydarila aj sánkovačka. Usporiadali sme ju na neďalekom kopci a zúčastnili sa jej aj rodičia. Z nej sme sa do škôlky vrátili s červenými líčkami a nosmi, ale obohatení o nové zážitky. Tradične sme nemohli vynechať ani poďakovanie mamkám, a tak sme im spolu s deťmi pripravili program pri príležitosti Dňa matiek. Tam naše deti ukázali svojim mamkám, že ich veľmi ale veľmi ľúbia a aspoň krátkymi pesničkami, básničkami a vlastnoručne vyrobenými darčekom im takto poďakovali za všetko, čo pre nich mamky robia. Ďalšou neodmysliteľnou tradíciou našej školy je karneval. Tak aj tento rok namiesto našich detí prišli k nám rôzne rozprávkové postavičky. Aj strašidelné, ale aj veľmi milé a smiešne. V júni sme za odmenu podnikli s rodičmi a deťmi jednodňový výlet na hrad Krásna Hôrka, ale navštívili sme aj jaskyňu. Výlet sa nám veľmi páčil a ešte teraz naň radi spomíname. Sme veľmi zvedaví, kam nás naše „túlavé topánky“ najbližšie zavedú. Koncom júna sme sa rozlúčili s deťmi, ktoré úspešne pokračujú vo svojom vzdelávaní v základnej škole. Veríme, že sme im dali dobrý vedomostný základ, ktorý teraz musia svojou snahou ďalej rozvíjať.

Je toho naozaj veľa čo sme za uplynulý rok zažili, ale na opis všetkých udalostí by nestačil tento časopis. Preto, ako sa hovorí, všetko je na webe. Fotografie z najdôležitejších udalostí si môžete nájsť na webovej stránke obce.

Jeden školský rok skončil, ale pre nás už začal ten ďalší. Preto veríme, že opäť takto o rok Vám napíšeme, čo všetko sme v našej MŠ zažili **J**

Mgr. Anna Vaňová
I. MŠ

Súťaž v púšťaní šarkanov

Zo života Miestneho odboru Matice slovenskej v Raslaviciach

Tento rok o činnosti Miestneho odboru Matice slovenskej a vôbec o Matici píšem s radosťou. Bol to rok pre Maticu rušný, pretože sme žili v očakávaní Valného zhromaždenia ústredia Matice, ktoré sa konalo v dňoch 19. – 20. novembra 2010. Aby bolo valné zhromaždenie dôsledne pripravené, najprv museli prebehnúť valné zhromaždenia na miestnych odboroch. A tomu zodpovedala veľká príprava.

Náš miestny odbor Matice slovenskej mal Valné zhromaždenie 18. mája 2010. Uplynuli 3 roky a aj u nás boli voľby, hodnotila sa činnosť miestneho odboru za posledné 3 roky, maticiari boli informovaní o hospodárení s finančnými prostriedkami, prijal sa aj plán činnosti na nasledujúce obdobie. Trojčlenný výbor ostal v predchádzajúcej zostave : Stašková Daniela – predsedníčka, Mgr. Liščinská Slávka – podpredsedníčka, Terézia Katreničová – hospodárka.

Na činnosť miestneho odboru Matice slovenskej dostávame z obecného rozpočtu príspevok 170,- € Z tohto príspevku sa snažíme zorganizovať alebo prispieť na kultúrnu akciu a uskutočniť výročnú členskú schôdzu. Okrem toho každý rok vypracujeme projekty na uskutočnenie kultúrnych akcií na základe výzvy Nadácie matice slovenskej. Aj tento rok sme vypracovali tri projekty, na ktoré sme celkom dostali 640 € 70,- € sme dostali na projekt

Matičná nedeľa, 70,- € na projekt – piatkové predstavenie pred Šarišskými slávnosťami a 500,- € sme dostali ako príspevok pre organizátora Šarišských slávností piesní a tancov – teda pre obec Raslavice. Finančné príspevky sú prísne zúčtovateľné presne podľa položiek a v termíne. Aj touto cestou ďakujeme **Nadácii matice slovenskej** za poskytnutie. V Bardejovskom okrese malo viac miestnych odborov schválené finančné príspevky, avšak Nadácia matice slovenskej ich pozastavila a doposiaľ ich nedostali, hoci majú uzatvorené zmluvy.

Osobitne sa chcem zmieniť o akcii Matičná nedeľa alebo „Ako sa zabávajú maticiari z okolia“.

Na jednom stretnutí maticiarov z Bardejovského okresu sa zrodil nápad. Nakoľko jednou z úloh maticnej práce je svoju prácu prezentovať, dohodli sme sa, že prvýkrát zorganizujeme v Raslaviciach Matičnú nedeľu. Myšlienka sa zrodila, MOMS Raslavice spracoval projekt, ktorý sme v termíne poslali do Nadácie MS. Vymysleli sme spoločný scenár. Dali sme dokopy maticné súbory. Boli sme šiesti a každý z nás navrhol, čo dať do programu.

Tak teda domáci detský folklórny súbor Raslavičanik – žiaci ZUŠ Raslavice pod vedením Mgr. Moniky Bučkovej, maticný súbor z Mokroluhu pod vedením Gabriely Semankovej, spevácka dievčenská skupina z Abrahamoviec – vedúca p. Michalčíková, priestor dostal aj nedávno založený nový maticný klub 6 heligonkárov pod vedením Dušana Pribulu, maticný kolektív žiakov ZŠ 1.-4. ročník z Osikova pod vedením Mgr. Ľubky Maníkovej a maticný súbor - tanečná zložka pod vedením manželov Borodáčových a teraz pod vedením slečny Harčarikovej Anny. Predtým sme mali spoločné sedenia a spracovali sme réžiu. K úspešnosti Matičnej nedele nám prispelo aj krásne počasie a samozrejme prítomnosť domácich divákov, maticiarov a hlavne divákov z okolitých obcí.

Bolo sa na čo dívať. Pekný príhovor PhDr. Matiska Ladislava diváci ocenili dlhým potleskom. Krásne ľudové piesne sprevádzané ľudovou hudbou striedalo pásmo zvykov a tancov a do programu veľmi zapadlo aj vystúpenie heligonkárov. Deti striedali dospelých, slovo striedala pieseň spoločná aj v podaní sólistiek. Program bol pestrý a kvalitný,

dvojhodinový. Prítomní diváci odmenili 120 účinkujúcich povzbudzujúcim potleskom. Nechýbala ani „raslavická káblovka“, ktorá program natáčala, aby si Raslavičania mohli pozrieť Matičnú nedeľu na svojom infokanáli. Z tohto miesta chcem ešte veľmi poďakovať za sériu fotografií tohto podujatia, ktoré nám urobil a nahral na CD náš .p. starosta. Tým, ktorí tieto fotografie videli, sa to veľmi páčilo a tiež aj redaktorky SNN p. Chilovej. Viete, jednou z úloh matičnej práce je našu prácu prezentovať a samozrejme treba sa vedieť aj predať. A tým nám p. starosta veľmi pomohol, pretože dokumentácia je veľmi dôležitá.

Nakoniec boli všetci účinkujúci pozvaní na veľmi chutný matičný guláš a každý účinkujúci dostal aj pero s matičným logom.

A teraz ešte ako dopadlo Valné zhromaždenie Matice slovenskej v Martine. V sobotu 20.11. 2010 druhým rokovacím dňom pokračovalo v Martine Valné zhromaždenie Matice slovenskej, ktoré možno označiť za historické z viacerých hľadísk. Zišiel sa na ňom historicky najväčší počet delegátov, ktorí vo voľbách zvolili za predsedu Matice slovenskej Ing. Mariána Tkáča. Tento bývalý guvernér Národnej banky Slovenska po dlhých rokoch vystriedal Ing. Jozefa Markuša pôsobiaceho na danom poste historicky najdlhšie. Z volieb, na ktorých svojím platným hlasom participovalo viac ako 400 delegátov z celého Slovenska, vzišli i nové vrcholné orgány.

Nový predseda sa vo svojom úvodnom slove poďakoval za vyslovenú dôveru a sľúbil, že sa s plnou vážnosťou od začiatku svojho pôsobenia bude venovať potrebným zmenám v Matici, ale napríklad aj jej zatraktívneniu (v najlepšom slova zmysle) pre mladých ľudí a čo najširšiu verejnosť. Zdôraznil aj kontinuitu práce a nadviazanie na všetko dobré, čo Matica slovenská za bývalého vedenia urobila. Matičiari sa potleskom poďakovali Ing. Markušovi za pôsobenie v čele inštitúcie.

Neskôr Ing. M. Tkáč na svojej prvej tlačovej besede pred zástupcami médií zopakoval svoju víziu vedenia najstaršej kultúrnej ustanovizne Slovákov a zdôraznil aj osobnú ambíciu, aby Matica čoskoro mala stotisíc členov, čo ako doslova povedal – aby „**slovo Matica znelo ako niečo posvätné.**“

Milí občania, to bolo v krátkosti zhodnotenie, ešte sa žiada povedať, že matičná

práca si vyžaduje čas, trpezlivosť, nadšenie a dobrovoľnosť. Ja verím, že ľudí s takými vlastnosťami je v Raslaviciach dosť, hlavne mladých. Obraciam sa najmä na mladých, na východe Slovenska je už založených asi 5 Klubov mladých matičiarov. Neskúsíte to aj u nás ? Samozrejme, že podám pomocnú ruku.

Aby ste v čarovnej atmosfére Vianoc zabudli na starosti všedných dní a nový rok prežili čo najlepšie, zo srdca praje

Daniela Stašková
Predsedníčka MO MS Raslavice

ZO KLUB Dôchodcov a Zväz postihnutých civilizačnými chorobami Raslavice

Aj v tomto roku sa výbor snažil pripravovať a organizovať rôzne akcie pre svojich členov-seniorov, ako sú poznávacie či nákupné zájazdy, rôzne hry, či posedenia spojené so súťažou a samotné súťaže.

Výbor ZO KD ZPCCCH sa stretáva pravidelne jedenkrát do mesiaca, kde spolu riešime a navrhujeme akcie pre svojich členov, ktorých v tomto roku evidujeme 159. Pri takomto počte nemá každý člen či členka totožný názor k organizovaným akciám. No napriek tomu sa snažíme čo najviac vyhovieť všetkým našim členom.

V tomto roku došlo k zmene dvoch členov výboru a to: p. Stašková Daniela – odstúpila z dôvodu zaťaženia inými povinnosťami a p. Vavreková Mária - odstúpila zo zdravotných dôvodov. Na ich miesta nastúpili p. Pašová Anna a p. Belunková Mária.

Akcie organizované tohto roku:

- 31.1.2010 sa uskutočnila výročná členská schôdza, na ktorej sa zúčastnilo 98 členov ZO, t.j. z celkového počtu 61,6 percentná účasť, za účasti starostu obce p. Ing. Antona Lamanca. Treba pripomenúť že nižšiu účasť na schôdzi ovplyvnilo nepriaznivé počasie (snehová víchrica). Prítomní členovia boli oboznámení s činnosťou a hospodárením ZO za rok 2009. V kultúrnom programe vystúpili členovia detského folklórneho súboru RASLAVIČANIK

pod vedením p. Mgr. Moniky Bučkovej. Po ukončení oficiálnej časti schôdze zahrála hudobná skupina RADEGAST pre zlepšenie nálady.

- Dňa 23.3.2010 sme uskutočnili nákupný zájazd do KROSNA za účelom nákupu tovaru rôzneho druhu. V tomto období sa pravidelne organizujú takéto zájazdy do rôznych pohraničných miest POĽSKA.

- Aj v tomto roku sa uskutočnila súťaž v štrnásť kartovom žolíku a to dňa 13.5.2010 na ktorej sa zúčastnilo 11 súťažiacich a to: Jozef Matys, Štefan Matys, Tibor Gužik, Milan Rejdovian, Ján Vašíčkanin, Jozef Vaňo, Ján Jackanin, František Bartko, Ján Opet, Jozef Rychvalský a František Novotný. Trom najlepším hráčom boli odovzdané upomienkové darčeky. Víťazom sa stal Jozef Rychvalský. Zúčastneným účastníkom bolo podané malé pohostenie s občerstvením (káva, čaj).

- 5.7.2010 sa uskutočnila súťaž v BOWLINGU. Na tejto akcii sa zúčastnilo najviac našich členov v počte 33. Boli vytvorené dve súťažiace družstvá. Jedno družstvo tvorili muži a druhé družstvo tvorili ženy. Víťazi jednotlivých družstiev boli odmenení vecnými cenami. V ženskom družstve zvíťazila p. Božena Maniková a v mužskom družstve zvíťazil p. Ján Jančuš. Po skončení súťaže bolo podávané pohostenie s občerstvením. O dobrú náladu zúčastnených sa postaral náš člen harmonikár Ján Vašíčkanin.

- Aj v tomto roku sme zorganizovali zájazd na púť SENIOROV na Levočskú horu a to dňa 8.7.2010. Žiaľ nemohli sme uspokojiť všetkých záujemcov pre nedostatok miest v autobuse pretože nám bol dodaný autobus s menším počtom miest.

- Dňa 12.8.2010 sa mal pôvodne uskutočniť zájazd na termálne kúpalisko vo SVIDNÍKU. Pre nízky počet záujemcov sa nekonal, preto sme v tomto termíne usporiadali GRIL párty v priestoroch amfiteátra. Môžeme povedať, že táto akcia, ktorá bola narýchlo pripravená sa vydarila lebo sa na nej zúčastnilo 45 členov. Účastníkom boli podávané GRIL-pochúťky, ovčí syr, občerstvenie a dobrú náladu udržiaval harmonikár Ján Vašíčkanin. Pri tejto akcii sa uskutočnila súťaž, hádzanie tenisovej loptičky do koša na vzdialenosť 5-6 metrov. V kategórii ženy, zvíťazila p. Maniková Božena a v kategórii muži zvíťazil p. Bartko František. Víťazi boli odmenení vecnými cenami.

- Nákupno-poznávací zájazd KRYNICA-LELUCHOV-LENARTOV sa uskutočnil dňa 9.9.2010. Účastníci zájazdu mali možnosť poznať vyhľadávané kúpeľné mesto KRYNICA, jeho historickú časť, kúpeľnú kolonádu, či rôzne výtvary-diela zručnosti, vystavené na námestí. Škoda, že nám neprialo počasie. V LELUCHOVE mali možnosť nákupu rôzneho tovaru a mäsa. Na záver bola zastávka na salaši v LENARTOVE, účastníkom bol podaný obed s občerstvením (káva, čaj, pivo) aj sladká pochúťka.

- 13.10.2010. Pravidelne v tomto období sa každoročne uskutočňuje nákupný zájazd do POĽSKA. Ani v tomto roku to nebolo inak. 45 členov sa zúčastnilo nákupného zájazdu v KROSNE, kde mali možnosť nákupu rôzneho druhu tovaru, ale hlavne rôznych ozdôb pri návštevách cintorínov, k sviatku Všetkých svätých (sviečky, vence, kahance apod.). Na spiatocnej ceste účastníkom zájazdu bolo podané občerstvenie na salaši pri LADOMÍROVEJ (čaj alebo pivo) aj sladká pochúťka.

- Ako je už tradíciou, že v mesiaci október sa konajú slávnosti z príležitosti mesiaca úcta k starším. Aj my sme túto slávnosť pripravili dňa 24.10.2010 za účasti starostu obecného úradu p. Ing. Antona Lamanca a odovzdali jubilujúcim členom spomienkové darčeky s kytičkou. V tomto roku ich bolo 16 členov, no žiaľ aj keď mali osobnú pozvánku sa z rôznych príčin viacerí nezúčastnili. V kultúrnom programe vystúpili členky detského folklórneho súboru RASLAVIČANIK – speváčky, s doprovodom harmonikára p. Mgr. Michala Germušku. Po ukončení oficiálnej časti bolo podané účastníkom, ktorých bolo 23, pohostenie s občerstvením a na počúvanie hral heligonkár p. Ján Vašíčkanin, kde si niektorí zúčastnení aj pospevovali.

- Ďalej organizujeme pravidelné nedeľné posedenie v klube dôchodcov, na ktorých sa zúčastňujú členovia ZO. Na týchto posedeniach ku káve alebo čaju podávame malé pohostenie. V prípade dostatku záujemcov je možnosť si zahrať aj žolíka.

Za vykonávanie tejto činnosti patrí poďakovanie celému výboru ZO KD, ZPCCH a to: FRANTIŠEK NOVOTNÝ, JOZEF RYCHVALSKÝ, ANNA KOVALČINOVÁ, MÁRIA SALOKYOVÁ, JÁN VAŠIČKANIN,

BOŽENA BARTKOVÁ, JÁN JANČUŠ, MÁRIA BELUNKOVÁ, ANNA PALŠOVÁ, BOŽENA RYCHVALSKÁ, ktorí sa podieľali pri organizácii a samotnom zabezpečovaní jednotlivých akcií.

- Hlavným sponzorom pre činnosť pre ZO je nesporne obecný úrad, ktorému patrí poďakovanie a to: obecnému zastupiteľstvu a starostovi obce. Poďakovanie patrí aj firme BONA-MARKET Raslavice, PD AGRODRUŽSTVO Raslavice, ZELENINA Chovanec a Obecnému podniku spol. s. r. o. Raslavice.

Na záver chcem všetkým našim členom a čitateľom zaželať radostné a požehnané Vianočné sviatky a Šťastný Nový rok 2011, do ktorého Vám želim veľa zdravia, šťastia, rodinnej pohody a veľa síl na prekonávanie životných ťažkostí.

Foto zo zájazdu v Poľsku

František NOVOTNÝ
Predseda ZO KD a ZPCCH
v Raslaviciach

SUHSINE: Program vzdelávania pre osoby z marginalizovaných rómskych komunít v regióne Sekčov – Topľa

Obec realizuje projekt pod týmto názvom, ktorý bol schválený v rámci výzvy OP ZaSI - FSR - 2009/2.2/02 vyhlásenej v rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia, Prioritná os 2 - Podpora sociálnej inklúzia, Opatrenie 2.2 Podpora vytvárania rovnosti

príležitostí v prístupe na trh práce a podpora integrácie znevýhodnených skupín na trh práce s osobitným zreteľom na MRK a je financovaný z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu, štátneho rozpočtu SR a vlastných zdrojov žiadateľa. Projekt bol schválený vo výške 141 444,45 € výška nenávratného finančného príspevku predstavuje 95% z uvedenej sumy, t. j. 134 372,23 € spolufinancovanie projektu obcou je na úrovni 5 %. Miestom realizácie je okres Bardejov a územie mikroregiónu Sekčov – Topľa s dôrazom na obec Raslavice, ako aj obcí Lascov, Marhaň a Richvald.

Projekt zabezpečí vytvorenie prvého e-learningového programu pre oblasť využívania počítačov a internetu v každodennom živote v rómskom jazyku, ktorý bude vhodným nástrojom zvyšovania digitálnej gramotnosti pre cieľovú skupinu osôb z MRK. V rámci kombinovaného vzdelávania, rezidenčných školení a praktického výcviku, projekt dobudováva zázemie Kontaktného bodu v Raslaviciach, ktoré predkladaným projektom rozšíri svoju ponuku služieb smerom k marginalizovanej rómskej komunite. Projekt pozostáva z troch vzdelávacích programov.

PRÍPRAVA RÓMSKÝCH LEKTOROV PRE PROGRAMY VZDELÁVANIA MRK – IMPLEMENTÁCIA VZDELÁVACIEHO PROGRAMU I.

Cieľom vzdelávacieho programu I. je vyškoliť budúcich lektorov programov vzdelávania MRK, ktorí budú spolupracovať s obcou Raslavice v rámci aktivít jej Kontaktného bodu (komunitného vzdelávacieho centra). Cieľom projektu je zabezpečiť vhodných účastníkov do pilotného aktivačno - vzdelávacieho programu z radov rómskych mladých ľudí. Aktivita má participatívno iníciačný charakter s dôrazom na vnútorný potenciál účastníkov v zmysle ich záujmu a dispozícií stať sa rómskymi lektormi ďalšieho vzdelávania formou spolupráce na aktivitách v Kontaktnom bode v Raslaviciach. Aktivita plánuje vyškoliť 15 osôb z cieľovej skupiny obyvatelia segregovaných a separovaných rómskych komunít z obce Raslavice a spádového regiónu formou rezidenčných školení s podporou e-learningu.

Charakteristika:

Cyklus rezidenčných školení s využitím e-learningu v dvojjazyčnej jazykovej mutácii – rómskom a slovenskom jazyku. Vzdelávací program sa skladá z 5 samostatných vzdelávacích modulov. Kládne dôraz na individualizáciu prístupu k účastníkom, získanie praktických zručností a aktívnych postojov.

**IMPLEMENTÁCIA VZDELÁVANIA V
KONTAKTNOM BODE V RASLAVICIACH
– IMPLEMENTÁCIA VZDELÁVACIEHO
PROGRAMU II.**

Cieľom aktivity je zabezpečenie implementácie vzdelávacieho programu II., ktorého cieľom je praktické overenie nadobudnutých zručností u vyškolených rómskych lektorov z 1. fázy projektu a ich aktívne nasadenie do programov vzdelávania MRK. Realizácia aktivity sa viaže na priestor Kontaktného bodu (komunitného vzdelávacieho centra) v Raslaviciach. Cieľom aktivity je etablovať Kontaktný bod v Raslaviciach ako centrum ďalšieho a ČŽV marginalizovanej rómskej komunity vrátane postupného dobudovania portfólia poskytovaných služieb – vzdelávanie, pracovné poradenstvo, aktivačné programy pre MRK a iné.

Charakteristika:

Realizácia interaktívnych školiacich aktivít s využitím e-learningu v dvojjazyčnej jazykovej mutácii – rómskom a slovenskom jazyku. Vzdelávací program sa skladá z 2 samostatných vzdelávacích modulov a využíva princípy quick impact principles (v preklade: okamžitý prenos a zúročenie nadobudnutých zručností). Je založený na interaktívnej práci s účastníkmi založenej na ich aktívnom zapojení do riešených problémov a úloh s dôrazom na individuálny prístup k jednotlivým účastníkom v zmysle ich individuálnych možností a potrieb. Profiluje sa ako motivačný program so zámerom zvýšiť záujme účastníkov o zamestnanie a zvýšenie potenciálu ich zamestnatelnosti. Súčasne program slúži ako praktické overenie nadobudnutých zručností u vybraných rómskych lektorov zo vzdelávacieho programu I.

**IMPLEMENTÁCIA VZDELÁVACÍCH
AKTIVÍT V RÓMSKYCH OSADÁCH -
IMPLEMENTÁCIA VZDELÁVACIEHO
PROGRAMU III.**

Cieľom aktivity je zabezpečenie implementácie kľúčového vzdelávacieho programu III., ktorého cieľom je školenie marginalizovaných rómskych komunit priamo v prostredí separovaných a segregovaných osád na území Mikroregiónu Sekčov – Topľa (2osady Lascov, Marhaň + rómska komunita na okraji obce Richvald). Školenie využíva služby vyškolených rómskych lektorov z 1. fázy projektu. Ich aktívne nasadenie do programov vzdelávania MRK je hlavným predpokladom bezbarierovej implementácie programu vzdelávania, efektívnym riešením využívajúcim rodný jazyk v procese prípravy pre život a pracovný trh. Zámerom aktivity je vytvoriť funkčné väzby s miestnymi rómskymi komunitami v spádovej oblasti, žijúcimi v separovaných a segregovaných osadách prostredníctvom programov open – air vzdelávania. Cieľom aktivity je preškolenie 60 osôb v 2 vybraných osadách s využitím rómskeho lektora, tútora, komunitného terénneho pracovníka, rómskeho lídra.

Od augusta 2010 sa realizujú vzdelávacie aktivity zamerané na mladých rómskych ľudí z Raslavíc a obce Marhaň. Cieľom prvého bloku vzdelávania bolo vychovať skupinku budúcich rómskych lektorov, ktorí budú pokračovať v ďalších vzdelávacích aktivitách v rámci projektu Sunshine. Vzdelávacia aktivita 1 v projekte Sunshine predstavovala sériu školiacich aktivít. Vzdelávacia aktivita predstavovala 5 samostatných vzdelávacích blokov v celkovej časovej dotácii 152 hodín rezidenčných školení. Cieľom školenia bolo zabezpečiť transfer know – how a zručností tak, aby zo skupiny účastníkov bolo možné vybrať niekoľkých budúcich rómskych lektorov. Cieľová skupina predstavovala 15 mladých rómskych ľudí z obcí Raslavice a Marhaň vo veku od 17 do 33 rokov. Miestom školení sa stal priestor Kontaktného bodu v Raslaviciach, ktorý bol vďaka projektu Sunshine vybavený počítačovou technikou a pripojením na internet. Vzdelávacia aktivita 1 bola realizovaná v časovom oblúku 4 mesiacov - od augusta do novembra 2010 na základe zmluvného vzťahu medzi Európskou kultúrnou

spoločnosťou a obcou Raslavice z mája 2010. Vzdelávací maratón v Kontaktnom bode v Raslaviciach, v ktorom bola zriadená počítačová učebňa, vyvrcholil dňa 28.10.2010 verejnou prezentáciou spojenou s modelovou hodinou, ktorá bola zameraná na zvyšovanie užívateľských zručností pri práci s počítačom a internetom. Výsledkom vzdelávacej aktivity 1 bol výber štyroch budúcich rómskych lektorov a troch asistentov, ktorí budú v rámci ďalších vzdelávacích aktivít pôsobiť ako lektori pre oblasť zvyšovania užívateľských zručností pri práci s počítačom a internetom už v januári 2011. Účastníkmi vzdelávania pod taktovkou vyškolených lektorov bude ďalších 40 rómskych spoluobčanov z obce Raslavice a následne v rámci školení priamo v prostredí rómskych osád v regióne Sekčov – Topľa.

Najvyšším cieľom projektu je snaha o vyvolanie zmien v rámci miestnych spoločenstiev formou priameho zapojenia miestnej územnej samosprávy a členov miestnej marginalizovanej rómskej komunity do riešenia problému sociálnej inklúzie MRK. Prostriedkom sú systémové opatrenia na úrovni obce Raslavice a mikroregiónu Sekčov – Topľa zamerané na zlepšenie prístupu MRK ku vzdelávaniu. Projekt z dlhodobého pohľadu cielene smeruje k zvýšeniu vzdelanostnej úrovne MRK, novým pracovným príležitostiam, k zvýšeniu adaptability zástupcov marginalizovanej rómskej komunity pre trhu práce za účelom zlepšenia ich životných podmienok a zaistenia udržateľného príjmu prostredníctvom posilnenia príležitostí ku vzdelávaniu sa, zvyšovania digitálnej gramotnosti.

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia“

www.esf.gov.sk

www.fsr.gov.sk

Obec Raslavice, Hlavná 154, 086 41 Raslavice

obec@raslavice.sk

Fond sociálneho rozvoja

EURÓPSKA ÚNIA

Mgr. Barbara Gindlová
Lektorka

Aktivity občianskeho združenia ŽIVOT JE ŠANCA v roku 2010

Občianske združenie ŽIVOT JE ŠANCA v období od 1. apríla 2010 do 30. septembra 2011 realizuje projekt s názvom "Raslavice = spoločnými silami k lepšej zamestnateľnosti". Projekt bol schválený v rámci výzvy OP ZaSI - FSR - 2009/2.2/02 vyhlásenej v rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia, Prioritná os 2 - Podpora sociálnej inklúzia, Opatrenie 2.2 Podpora vytvárania rovnosti príležitostí v prístupe na trh práce a podpora integrácie znevýhodnených skupín na trh práce s osobitným zreteľom na MRK a je financovaný z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu, štátneho rozpočtu SR a vlastných zdrojov žiadateľa. Výška nenávratného finančného príspevku je 169 169,16 EUR, čo predstavuje 95% z celkových oprávnených výdavkov na realizáciu aktivít projektu.

Cieľom projektu je zvýšenie zamestnateľnosti rizikových skupín obyvateľstva v obci cestou vhodnej motivácie a dostupného doplnkového vzdelávania, získavania praktických zručností prostredníctvom programov vzdelávania a prípravy pre trh práce znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie s výrazným zacielením na osoby vzdialené od trhu práce s osobitným zreteľom na osoby z marginalizovaných rómskych komún. Konkrétne ide o realizáciu vzdelávacích praktických kurzov zameraných získanie stavebných zručností, remeselných zručností, pre ženy sa budú realizovať kurzy pre povolanie kaderničky, opatrovatelky a krajčírky. V tomto roku sa realizujú kurzy krajčírka a kadernička, ktoré budú ukončené v januári 2011, do krajčírkeho kurzu sa zapojilo 8 účastníčok, do kaderničkeho 9 účastníčok v rozsahu 240 hodín. Ostatné kurzy budú prebiehať v roku 2011: opatrovatelka v počte 12 v období január – marec 2011, stavebné (počet účastníkov 12) a remeselné (zváračské) zručnosti (počet účastníkov 12: apríl – jún 2011. Ďalšou aktivitou projektu je vytvorenie Centra práce, kde sa ponúkajú informačno – poradenské služby (sociálne, pracovné, právne), organizujú sa tu besedy, workshopy, diskusie s odborníkmi na aktuálne témy, vychádzajúce z potrieb klientov -

pravidelné stretnutia so psychológom na témy napr. dôležitosť vzdelania a vzdelávania sa v živote človeka, realizácia psychologických testov pre klientov s následným vyhodnotením a osobnými konzultáciami odborníka psychológa s klientmi. S právnikom bolo realizované stretnutie na tému úvery, pôžičky, exekútorские prípady. Zároveň v zrekonštruovanom Centre práce prebiehajú rôzne motivačné aktivity zamerané na rozvoj osobnosti smerujúce k uplatneniu sa klientov na trhu práce.

Aktivitami projektu sa bude eliminovať nepriaznivý stav vysokej nezamestnanosti a to naštartovaním nových aktivít smerujúcich k zvyšovaniu vzdelanostnej úrovne po teoretickej, ale aj praktickej stránke, ktoré vyústia k účasti na praxi pod odborným dohľadom. Výsledkom vzdelávacích aktivít bude zvýšenie pracovných návykov, zmena pracovných návykov prostredníctvom vzdelávania, zvýšenie sebavedomia, komunikačných a sociálnych zručností ako aj pomoc pri uplatnení sa na trhu práce. Cieľovú skupinu projektu tvoria obyvatelia segregovaných a separovaných rómskych komún, ďalšie skupiny ohrozené sociálnym vylúčením alebo sociálne vylúčené, osoby bez vzdelania, resp. s nízkym stupňom vzdelania, s problémami čítania, písania a počítania, ktoré sú nezamestnané viac ako 24 mesiacov.

Stretnutie s odborníkom – psychológom

Realizácia kaderničkeho kurzu

Účastníčky krajčírskeho kurzu

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia“

www.esf.gov.sk

www.fsr.gov.sk

Život je šanca, občianske združenie, Hlavná 154, 086 41 Raslavice

oz.zivotjesanca@gmail.com

V závere roka vydalo OZ v spolupráci s obcou monografiu o obci Raslavice s názvom „Raslavice, história a kultúra obce“, ktorá je výsledkom dvojročnej práce autorského kolektívu pri získavaní a zhromažďovaní písomných a obrazových dokumentov o obci. Jej bohatý obsah tvoria geografické a prírodné podmienky obce, história obce, cirkevný život, dejiny školstva a zdravotníctva v obci, športový a spoločenský život obce, pamiatky obce, významné osobnosti obce, tradičná kultúra obce a odraz tradičnej kultúry v živote obce a i. Vydanie knihy bolo podporené z Ministerstva kultúry SR v rámci dotácie podľa § 8 ods. 4. Zákona č. 523/2004 Z.z. vo výške 3 000 EUR. Zároveň sa touto cestou chceme poďakovať sponzorom, ktorí prispeli k vydaniu tejto

monografie: GATON, s.r.o., PARE – strešné konštrukcie, František Chovanec, KOMFOS Prešov, RAKY stav, s.r.o., STOLÁRSTVO MAČEJOVSKÝ, Ján Palša.

S FINANČNOU PODPOROU
MINISTERSTVA KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mgr. Marianna Labudová
členka OZ Život je šanca

Sociálna práca v komunite v obci Raslavice

Obec Raslavice v období od 1. októbra 2010 do 30. septembra 2012 realizuje projekt s názvom Sociálna práca v komunite v obci Raslavice, ktorý je pokračovaním v aktivitách terénnej sociálnej práce realizovanej v obci od apríla 2005 do marca 2010.

Projekt bol schválený v rámci výzvy OP ZaSI - FSR - 2009/2.1/09, vyhlásenej v rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia, Prioritná os 2 - Podpora sociálnej inklúzie, Opatrenie 2.1 Podpora sociálnej inklúzie osôb ohrozených soc. vylúčením alebo sociálne vylúčených prostredníctvom rozvoja služieb starostlivosti s osobitným zreteľom na MRK a je financovaný z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu, štátneho rozpočtu SR a vlastných zdrojov žiadateľa. Výška nenávratného finančného príspevku je 37 348,15 EUR. Miestom realizácie je obec Raslavice.

Cieľom projektu je zlepšiť životnú situáciu a integrovať sociálne vylúčených obyvateľov najmä MRK prostredníctvom sociálnej práce v komunite. Konkrétne pôjde o integrovanie MRK, zlepšenie sociálnej situácie jednotlivcov, rodín a komunít so zameraním na zvýšenie ich aktivity a na preberanie zodpovednosti za riešenie svojej situácie, integráciu cieľovej skupiny na trh práce, predchádzanie vzniku krízových situácií v rodine, ochrana práv a právom chránených záujmov detí. Ďalšie plánované aktivity sú zamerané na podporu

a zabezpečenie soc. Integrácie ohrozených a marginalizovaných skupín, na zlepšenie dostupnosti a kvality služieb starostlivosti – sociálne poradenstvo, aktivity zamerané na zvýšenie sociálnej mobility klienta a jeho schopnosti riadiť svoj život, aktivity zamerané na získanie alebo obnovenie pracovných návykov, motivovanie klientov k získavaniu vzdelania, poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšenia osobnej hygieny a zdravotného stavu detí a dospelých, systémová individuálna práca s rodičmi. Cieľovú skupinu projektu tvoria obyvatelia segregovaných a separovaných rómskych komún, občania v nepriaznivej sociálnej situácii, deti, plnoleté fyzické osoby, rodiny, komunity ohrozené sociálnym vylúčením, vylúčené alebo marginalizované, starí a osamelí ľudia odkázaní na pomoc.

V prípade záujmu o poskytnutie poradenstva v situáciách hmotnej a sociálnej núdze sa môžete obrátiť na sociálnu pracovníčku –Bc. Janu Ševcovú a jej asistentku Máriu Birošovú osobne na obecnom úrade, príp. telefonicky na čísle 054/4792 222.

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia“

www.esf.gov.sk
www.fsr.gov.sk

Obec Raslavice, Hlavná 154, 086 41 Raslavice
obec@raslavice.sk

Mgr. Marianna Labudová

Rekonštrukcia Evanjelického kostola, a.v. – záhada makovice

Evanjelický kostol, a.v. v Raslaviciach bol pre svoje významné architektonické, historické a kultúrne hodnoty a pre jeho ucelené zachovanie vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku. Evidovaný je v Ústrednom zozname pamiatkového fondu – v registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok. Tento stredoveký kostol je významnou pamiatkou vývoja sakrálnej architektúry na území Prešovského kraja. Má zachovanú významnú krovovú konštrukciu pochádzajúcu pravdepodobne ešte zo stredoveku. Ide o hambáľkovú krovovú konštrukciu z kresaných trámov, spoje sú istené drevenými kolíkmi.

Na prelome rokov 2009 a 2010 sa rozhodli evanjelickí veriaci z Raslavíc zrekonštruovať kostol. Spracovaný bol projekt rekonštrukcie zameraný na riešenie základných problémov stavby kostola – najmä na rekonštrukciu zatekajúcej strechy a zníženie vlhkosti obvodových murív. Pre tento komplexný projekt bola podaná žiadosť o dotáciu z Ministerstva kultúry SR. Z dôvodu obmedzeného množstva financií ministerstvo schválilo dotáciu vo výške 8 000,- EUR na rekonštrukciu veže kostola, ktorá bola v najkritickejšom stave. K tejto dotácii sa pridali peniaze vyzbierané veriacimi a spolu s príspevkom obce sa v októbri 2010 začalo so samotnou rekonštrukciou veže.

Pri odkrývaní plechového plášťa veže, dňa 18.11.2010, pracovníci objavili v makovici kostolnej veže zapečatenú, mierne skorodovanú kovovú rúrku. Po jej objavení boli kontaktovaní pracovníci Krajského pamiatkového úradu v Prešove a po ich príchode bola táto schránka otvorená a svetlo sveta uzrel poklad, ktorý kostolná veža ukrývala celých 84 rokov. Tento poklad nespočíva v jeho finančnej hodnote, ale najmä v tom, že sa z odkazu, ktorý bol v makovici ukrytý dozvedáme opäť niečo viac o živote našich predkov. Konkrétne v schránke bolo uložených 15 mincí a strohý odkaz na rekonštrukciu strechy veže a kostola, zachytávajúci to, čo bolo pre našich predkov dôležité, ako sa vyjadrovali, kto bol v tej dobe predstaveným v obci a cirkvi. Na hrubšom okrovom papieri stojí:

„Táto váža s plechom bola zakrytá v roku 1926, keď Jozef Fogarassy bol rím. kat. farárom v Maďar-Raslaviciach, Jozef Čársky biskupom v Košiciach, XI Pius pápežom v Ríme a Ján Biroš starostom v obci. Zakrivanje stálo 8 000 korún čsl. Kostol bol plechom zakrytý v roku 1909.“

„Klamnerski majster bol Adolf Gottlob, Tesarsky majster Andrej Kohút, Zlatník Pavel Grešša“

Všetci veríme, že sa aj túto rekonštrukciu veže, ktorá v súčasnosti prebieha podarí úspešne dokončiť a budeme môcť do makovice opäť ukryť odkaz pre budúce generácie.

Foto vľavo: Mgr. Jana Ličková /Krajský pamiatkový úrad Prešov a Ján Paľa pri náleze listiny
Foto vpravo: detail kríža z veže Evanjelického kostola
Foto dole: Listina uložená v makovici kostolnej veže

Ing. Peter Paľa

RASLAVICE - ZDRAVOTNÍCTVO

Vysokoškolské štúdium bolo v minulosti náročné na finančné prostriedky a tak prví absolventi vysokých škôl z našej obce boli zväčša šľachtického pôvodu.

Prvým známym lekárom pochádzajúcim z našej obce bol MUDr. Jozef Winkler, narodil sa v roku 1823 a bol lekárom Šarišskej stolice. Vyštudoval pravdepodobne na budapeštianskej univerzite. Jeho otec Andrej Winkler /1779-1843/ bol vrchným advokátom Šarišskej stolice, matka pochádzala z rodu Dežefiovcov. Mal 14 súrodencov, boli medzi nimi právnici, učители, kňazi. Asi najznámejším z nich bol Benjamín Winkler /1835-1915/, profesor banskoštiavnickej akadémie. Winklerovci vlastnili v Raslaviciach dolný kaštieľ.

Kedysi patrili k najvýznamnejším rodinám v Šariši. Pri prvej vizitácii košického biskupa v Raslaviciach sa členovia delegácie pozostávajúcej z cirkevných i svetských predstaviteľov stretla práve v dome Andreja Winklera. Je obdivuhodné koľko vysokoškolsky vzdelaných ľudí vyšlo z tejto rodiny. Winklerovci sa však už v druhej polovici 19.storočia v Raslaviciach nespomínajú

Druhým známym lekárom narodeným v Raslaviciach bol MUDr. Mikuláš Atlas. /1891-1982/. Pochádzal zo známej židovskej rodiny, ktorá sa zaslúžila aj o vybudovanie miestnej synagógy. Jeho starý otec dal pre raslavických Židov napísať Tóru /dnes je v jednej z jeruzalemských synagóg/. Medicínu študoval v Budapešti, tu bol aj v roku 1916 promovány. Počas vysokoškolského štúdia absolvoval jeden semester aj v Berlíne /1913/ a na parížskej Sorbone/1914/. Po ukončení štúdia bol povolaný na front, po skončení vojny pôsobil v Budapešti, v roku 1921 prichádza do Bardejova. Zaslúžil sa o rozvoj Bardejovských Kúpeľov, zorganizoval tam viacero odborných lekárskeho podujatí. Veľa cestoval, navštívil mnohé významné európske kúpeľné strediská a skúsenosti prenášal do liečebných postupov doma. Ani po odchode do dôchodku v Izraeli neprestal byť činný. Na brehu Mŕtveho mora vybuvoval kúpeľné stredisko.

Z rodiny Atlasovcov vyštudoval medicínu aj MUDr. Eliáš Atlas. Narodil sa v roku 1896, promováný bol v roku 1924 na bratislavskej lekárskej fakulte. Pracoval do roku 1940 ako železničný a obvodný lekár v Smolníku a Mníšku nad Hnilcom. Od roku 1940 býval v Raslaviciach, v roku 1942 sprevádzal židovský transport, domov sa už nevrátil. Zahynul pravdepodobne v Osvienčime v roku 1942.

MUDr. Ilja Atlas sa narodil v Raslaviciach v roku 1898. Lekársku fakultu Komenského univerzity v Bratislave ukončil v roku 1923, spočiatku vykonával lekársku prax v rodnej obci, od roku 1925 až do roku 1948 pôsobil ako obvodný lekár vo Vranove, krátko po vojne aj ako riaditeľ nemocnice v Michalovciach. V roku 1948 sa presťahoval do Košíc, pôsobil tam ako lekár MÚNZ Košice až do odchodu do dôchodku. Zomrel v Košiciach v roku 1969.

MUDr. Vojtech Atlas sa narodil v roku 1915, ukončil pražskú lekársku fakultu Karlovej univerzity. Po ukončení štúdiá žil v Raslaviciach. V roku 1942 sprevádzal transport deportovaných z Bardejova, domov sa už nevrátil. Zahynul v jednom z poľských koncentračných táborov.

Atlasovci vlastnili dom v mieste dnešného nákupného centra v časti Vyšné Raslavice, v ich dome bola aj prvá ambulancia lekára ordinujúceho v našej obci.

V roku 1959 bol na Lekárskej fakulte v Košiciach promováný MUDr. Robert Zeman. Narodil sa v Raslaviciach v roku 1934, po promócii pôsobil v Košiciach, viac rokov viedol zdravotnícku rubriku Východoslovenských novín. Z Košíc odišiel do Kanady. Žije v Toronte, pracoval v odbore nukleárna medicína. Pochádzal z rodiny Zieglerovcov, ich rodina vlastnila dom naproti dnešnému obecnému úradu. Z Raslavíc sa vysťahovali v roku 1959. Brat Ervín bol farmaceutom.

V roku 1969 ukončil štúdiá v Košiciach MUDr. Vladimír Kašprišin. Nastúpil na gynekologické oddelenie v Medzilaborciach, neskôr sa presťahoval do Prešova a tu atestoval z rádiodiagnostiky. Patril medzi prvých rádiológov venujúcich sa aj invazívnym diagnostickým metódam. Pracuje aj v súčasnosti ako rádiológ v Prešove. Kašprišinovci bývali v dome, v ktorom dožil neskôr svoj plodný život Karol Džupina.

V roku 1972 ukončil martinskú lekársku fakultu MUDr. Ján Martaus /1948-2005/. Nastúpil na chirurgické oddelenie v Prešove, stal sa prvým onkochirurgom prešovskej nemocnice, venoval sa hlavne operáciám nádorov prsníka. Zomrel v Prešove mladý na vrchole svojich síl. V dome Martausovcov bola v štyridsiatych rokoch ambulancia pre obvodného lekára v Raslaviciach.

V roku 1975 ukončil štúdiá na košickej lekárskej fakulte MUDr. Jozef Chovanec. Nastúpil na interné oddelenie v Bardejove, dnes pracuje ako klinický onkológ NsP Bardejov.

V roku 1984 ukončila štúdium v Košiciach MUDr. Alžbeta Hudáčová - Šinal'ová. Po praxi na detskom oddelení vo Vranove a atestácii z pediatrie nastúpila v roku 1992 v Raslaviciach ako obvodná pediatrička.

V roku 1989 ukončil košickú lekársku fakultu MUDr. František Miko. Po praxi na neurologickom oddelení v Bardejove atestoval z neurológie, dnes pracuje ako privátny neurológ v Bardejove.

V ďalších rokoch ukončili štúdium medicíny MUDr. Andrej Kostár, pracuje ako psychiater v Bánovciach n. Bebr., MUDr. Vladislav Cunder, atestoval z neurológie, pôsobí v Jihlave na Morave, MUDr. Daniela Zdobinská-Šinal'ová je všeobecnou lekárkou v Prahe, má atestáciu z interného a všeobecného lekárstva. MUDr. Kamila Belejčáková sa v Prešove venuje plastickej chirurgii

V súčasnosti študuje medicínu minimálne päť ďalších rodákov z našej obce.

Prvé priestory v obci určené pre ambulanciu obvodného lekára boli v dome Atlasovcov, neskôr v dome Martausovcov. Počas vojny sa začalo s výstavbou obecného úradu, v ňom bola aj ambulancia a byt pre obvodného lekára v Raslaviciach. V roku 1973 bola dobudované moderné zdravotné stredisko. V ňom už boli vytvorené priestory pre dvoch obvodných lekárov, dvoch pediatrov, stomatólogov, gynekológa, bola tu zriadená nová lekáreň. Popri modernom zdravotnom stredisku bola vybudovaná aj bytovka pre zdravotníckych pracovníkov.

Prvými známymi lekármi pracujúcimi v Raslaviciach boli MUDr. Vojtech Barč a bratia Ilja a Mikuláš Atlasovci. Ambulovali sporadicky, podľa potreby. MUDr. Mikuláš Atlas pôsobil ako mestský a kúpeľný lekár

v Bardejove a Bardejovských Kúpeľoch, ordinoval však aj v Raslaviciach. MUDr. Ilja Atlas pôsobil v rodnej obci tesne po promócií. MUDr. Vojtech Barč bol okresným lekárom v Bardejove, od roku 1926 chodil ambulovať aj do Raslavíc. Vykonať však na svojej motorke aj návštevy a ošetrovanie chorých. Zo železničnej stanice bolo mu možné volať priamo, návštevy vykonával v hociktorú dennú alebo nočnú dobu. Prvý stabilný lekár pôsobiaci v obci a tu aj bývajúci bol MUDr. Jakub Grosswirth/1900-1985/. Do Raslavíc prichádza v roku 1942, pôsobí tu do roku 1944. Promoval v roku 1925 na univerzite v Pečsi, diplom si nostrifikoval na pražskej univerzite v roku 1927. Pochádzal z Lipan, jeho manželka bola známa detská lekárka. V Raslaviciach viedol aj poradňu pre matky s deťmi a pôrodné babice, zriadil tu príručnú lekárňu. Po roku 1945 pracoval ako obvodný lekár v Bardejove, od roku 1952 ako riaditeľ polikliniky v Prešove, v dôchodku ako závodný lekár v železničnej ambulancii v Prešove.

Po vojne pracoval v Raslaviciach ako obvodný lekár MUDr. Marcel Altmann /1904-1983/, Ambuloval podľa potreby, dochádzal do Raslavíc z Bardejova.

Stála obvodná ambulancia bola však v Raslaviciach zriadená až príchodom MUDr. Antona Gašpara /1924-2008/. Rodák z Malaciek na Záhorí nastúpil na miesto obvodného lekára v roku 1953. Bol absolventom bratislavskej lekárskej fakulty v roku 1949. Jeho ambulancia spolu s bytom bola v budove dnešného obecného úradu. Pracoval nielen ako obvodný lekár, ale aj ako pediater, musel občas vypomôcť aj ako stomatológ. Raslaviciam venoval celý svoj plodný odborný život, až roku 1989 sa vrátil do rodného kraja. Bol nositeľom štátneho vyznamenania Zaslúžilý lekár a najdlhšie pôsobiacim lekárom v našej obci.

Na jeho miesto nastúpila MUDr. Alena Mišáková /1961/, rodáčka z Prešova, roku 1992 ju vystriedal MUDr. Ján Kaňuch/1965/, rodák z Ľubotína.

Po dobudovaní moderného zdravotníckeho strediska v roku 1973 sa v Raslaviciach zriadila aj druhá ambulancia obvodného lekára. Z Koprivnice prichádza MUDr. Jozef Šekej, pôsobil tu až do svojho odchodu do dôchodku. Na jeho miesto nastúpila v roku 1989 MUDr. Mária Hostová/1956/, rodáčka z Bardejova.

Samostatná detská ambulancia bola v Raslaviciach zriadená v roku 1965, prvou obvodnou pediatričkou bola MUDr. Darina Zrubcová, postupne sa tu vystriedali aj MUDr. Anna Puskajlerová a MUDr. Vasil' Janko. Najdlhšie tu však pôsobil MUDr. František Ináš, rodák z Kapušian. Ako obvodný detský lekár tu pracoval od roku 1976 do roku 1992, potom odišiel do rodnej obce.. Dnes vedú pediatrické ambulancie MUDr. Alžbeta Hudáčová, miestna rodáčka a MUDr. Ľuboš Hlavinka, rodák zo Stulian.

Už v tridsiatych rokoch chodili z Bardejova do Raslavíc dentisti Jakub Elefant a Edmund Grossmann Gonda. Najdlhšie tu však pôsobil dentista Štefan Brinko. Pracovali v bývalom kantorskom dome v dnešnej časti Nižné Raslavice. Prvým lekárom stomatológom v Raslaviciach bol MUDr. Marcel Balcar. Prišiel sem s manželkou a malým synom tesne po ukončení lekárskej fakulty v Plzni v roku 1954. V roku 1956 ho vystriedal MUDr. Juraj Holtman /1929-1994/. Pochádzal z Bardejova, v roku 1955 ukončil lekársku fakultu v Košiciach. V Raslaviciach pôsobil do roku 1970, do menovania primárom stomatologického oddelenia v Bardejove. Po ňom nastúpila MUDr. Mária Pirická /1938/, rodáčka z Bardejova, v roku 1980 ju vystriedala MUDr. Ľudmila Kundrátová /1952/, rodáčka z Kobyl.

Po vybudovaní zdravotného strediska bola zriadená aj druhá zubná ambulancia. Stálym lekárom sa stal MUDr. Imrich Prusák /1941/, rodák z Kurimy. Pracoval tu až do konca roku 2003, po ňom prevzala druhú stomatologickú ambulanciu MUDr. Mária Guteková /1974/, pochádzajúca z Janoviec.

V období pred príchodom prvých lekárov do Raslavíc, prípadne pri ich neprítomnosti sa v prípade potreby využívali dostupné lekárnice. Malú lekárnicu už od svojho nástupu do Raslavíc mal miestny duchovný Jozef Fogarassy, ďalšia bola v stanici Červeného kríža v dome cestára Jána Dreveného.

Prvú príručnú lekárňu zriadil v Raslaviciach už v roku 1942 MUDr. Jakub Grosswirth, stálu lekárňu však založila až PhMr. Magda Pribulová v roku 1966. Najprv bola umiestnená v budove obecného úradu, v roku 1973 bola presunutá do nového zdravotného strediska. Dnes vedie túto lekárňu jej syn PharmDr. Dušan

Pribula, okrem nej už v Raslaviciach pôsobia ďalšie dve lekárne.

Možno spomenúť, že dlhé roky bola známou pôrodnou babičkou pani Anna Gabužďová, po nej Anna Zlacká. Prvým vodičom sanitného auta bol pán Vincent Jarina. Po ňom sanitné vozidlá viedli Milan Margicin a Ján Vašičkanin.

Najdlhšie pôsobiaca zdravotnou sestrou bola Terézia Balážová, pracovala v OZS v Raslaviciach 34 rokov, od r. 1962 do roku 1996.

V roku 2004 bola v Raslaviciach zriadená stanica rýchlej zdravotnej služby.

Dnes do Raslavíc chodia viacerí odborníci - lekári z Bardejova. Treba spomenúť hlavne gynekológa MUDr. Jozefa Brnušáka, internistku MUDr. Máriu Petrusovú, endokrinológa MUDr. Jána Šamudovského, diabetológa MUDr. Adrianu Philippiovú.

Spracoval MUDr. Jozef Chovanec

Informáciami prispeli: Anna Stoláriková, Helena Belunková, Helena Hovancová, Božena Rychvalská, Viera Gašparová, MUDr. Jozef Brejník, Ing. Pavol Hudák, Mgr. Irma Mitrovčáková, Július Perger, Terézia Balážová, RNDr. Marta Artimová, MUDr. Anton Farkaš, MUDr. Imrich Prusák, MUDr. Ján Kaňuch, MUDr. Alžbeta Hudáčová, MUDr. Ľudmila Kundrátová, MUDr. Mária Hostová, MUDr. Helena Martausová a ďalší.

KOMUNÁLNE VOĽBY 2010 AKO SME VOLILI V RASLAVICIACH

Pre hlasovanie v komunálnych voľbách boli v obci vytvorené 2 volebné okrsky. **Miestna volebná komisia zaregistrovala 20 kandidátov pre voľby poslancov** do obecného zastupiteľstva, z ktorých si občania volili 9 poslancov.

Pre voľby starostu obce MVK zaregistrovala dvoch kandidátov: Ing. Antona Lamanca, starostu obce, a Ing. Martina Olšovského, konateľ obecného podniku.

V zoznamoch voličov bolo zapísaných spolu **2021** oprávnených osôb, volieb sa zúčastnilo celkom **1261** voličov, t.j. **62,39 %**.

Volebná účasť v okrsku č.1 bola 59,12 %, keď z 822 oprávnených osôb zapísaných v zozname sa volieb zúčastnilo 486 osôb. V okrsku č.2 sa z 1199 zapísaných osôb volieb zúčastnilo 775 voličov, t.j. 64,63 %.

Pre voľby poslancov bolo odovzdaných spolu 1231 platných hlasov. Podľa počtu získaných platných hlasov **boli za poslancov obecného zastupiteľstva v Raslaviciach zvolení nasledovní kandidáti:**

Vladimír Droblienka /548 /, PaedDr.Gabriel Balšaj, PhD./514/, MVDr. Ján Novotný /514/, Ing. Jozef Jarina /508/, Ing. Pavel Ondek /506/, Mgr. Gabriela Gabužďová /478/, Peter Demo /437/, MUDr. Ján Kaňuch /429/, Adrián Leško /427 platných hlasov/.

Náhradníci – kandidáti, ktorí neboli zvolení do OZ, v poradí podľa počtu získaných platných hlasov:

Ing. Pavol Remeta /377/, Ľuboš Matys /374/, Mgr. Daniela Vaňová /368/, Miloš Kovalčín /357/, Jozef Saloky /337/, Ján Biroš /331/, Ing. Júlia Hrušovská /285/, Andrej Hlavinka /278/, Vladimír Kohút /170/, Ing. Rastislav Homa /148/, Ján Belejčák /124/.

Z dôvodu vzdania sa mandátu zvoleného poslanca obecného zastupiteľstva MUDr. Jána Kaňucha, sa náhradníkom stáva Ing. Pavol Remeta.

Pre voľby starostu obce bolo obom kandidátom odovzdaných spolu 1235 platných hlasov. Ing. Anton Lamanec získal 792 a Ing. Martin Olšovský 443 platných hlasov.

Miestna volebná komisia po podpísaní zápisnice konštatovala, že **za starostu obce Raslavice na nasledujúce volebné obdobie bol zvolený Ing. Anton Lamanec.**

Všetkým úspešným kandidátom - zvoleným poslancom obecného zastupiteľstva aj starostovi obce - srdečne blahoželáme. Zároveň im prajeme veľa úspechov v ich zodpovednej a namáhavej práci pre dobro nás všetkých a **za krajšie Raslavice.**

V tejto súvislosti si musíme uvedomiť, že úspechy niekedy neprídu a naše očakávania sa nenaplnia tak skoro, ak budeme ako občania pasívni. Pokúsme sa spoločnými silami vytvoriť v obci atmosféru porozumenia, vzájomnej tolerancie, slušnosti a lásky. Vtedy sa nám bude

dobre pracovať aj žiť – a to nie iba v čase Vianoc. Všetkým občanom želám príjemné prežitie vianočných sviatkov a šťastný nový rok.

Mgr. Mária Ščešňaková
zapisovateľka VK

Dobrovoľný hasičský zbor Raslavice

DHZ Raslavice začali svoju sezónu reprezentáciou obce na medzinárodnej nočnej súťaži hasičskej všestrannosti „RADSLAVSKÁ PRILBA“ v družobnej obci Radslavice v Českej republike (26-28.3.2010). Počas sobotňajšej noci až do skorého nedeľného rána preukázali pripravenosť a odhodlanosť prekonať 18 náročných disciplín ktoré boli pripravené na profesionálnej hasičskej úrovni. V konkurencii 22 družstiev nakoniec obsadili pekné 9. miesto.

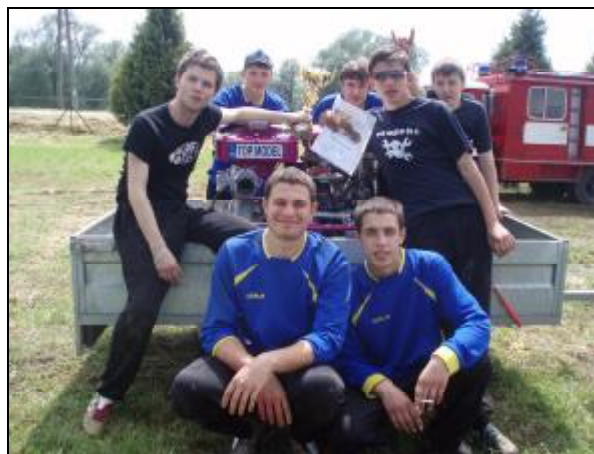
Spoločné foto SDH Radslavice a DHZ Raslavice na Radslavskej prilbe 2010

DHZ sa aktívne podieľa na spoločenských akciách organizovaných Obecným úradom.

- Počas Veľkonočných sviatkov, ako už býva dlhoročným zvykom, sa naši chlapci zúčastnili stráženia Božieho hrobu v miestnom farskom kostole.
- V rámci pomoci obci zabezpečovali dňa 6.6.2010 členovia DHZ prípravu Jazdeckého areálu, výber vstupného, protipožiarnu hliadku a organizáciu parkovného.

- 18.- 19.- 20.6.2010 ŠSPaT kontrola vstupného, regulácia dopravy, výber parkovného a protipožiarna hliadka.
- 1.-5.6.2010 pomoc pri odstranovaní následkov záplav v obci. Odčerpávanie vody z areálu ZŠ a ďalších rodinných domoch, ktoré boli nahlásené na obecnom úrade.
- 1.7- 31. 8. 2010- prevádzkovalo školský bazén pre širokú verejnosť

Pri previerkach pripravenosti na okrskovom kole ktoré sa po 10 rokoch opäť konalo u nás v Raslaviciach dňa 22.5.2010. Súťaže sa zúčastnilo 20 družstiev zo 4 okrskov -Raslavice, Hertník, Kurima a Marhaň. V našom okrsku družstvo Raslavíc A skončilo na 1 mieste a družstvo B na 4. mieste. V celkovom hodnotení družstvo A na 3. mieste a družstvo B na 6. mieste. Následne postupom na Okresné kolo ktoré kvôli povodňiam preložili z 6.6.2010 na 4.7.2010 vybojovali naši chlapci vo veľkej konkurencii Bardejovského okresu 6. miesto.

Družstvo mužov na súťaži v Ploskom okres Košice.

Výsledky družstva mužov a žien za tento rok:

- 9.5.2010 pohárová súťaž v Kapušanoch muži-3. miesto
- 30.5.2010 pohárová súťaž v Ploskom okr. Košice muži-1. miesto
- 27.6.2010 pohárová súťaž vo Vyšnom Mirošove muži- 7. miesto
- 10.7.2010 nočná súťaž v Terni muži- 6. miesto
- 25.7.2010 pohárová súťaž v Nemcovciach muži- 21. miesto
- 31.7.2010 pohárová súťaž vo Sveržove muži-8. miesto

- 1.8.2010 pohárová súťaž v Župčanoch 2. miesto
- 8.8.2010 pohárová súťaž v Olšavciach ženy – 2.miesto, muži- 6. miesto
- 22.8.2010 pohárová súťaž v Osikove muži-1.miesto
- 5.9.2010 memoriál Jozefa Džalaja Raslavice muži A- 3.miesto, B- 12., ženy- 1. miesto
- 10.10.2010 Giraltovska naberačka ženy- 3 miesto, muži- 3 miesto

Foto tohtoročných trofejí DHZ Raslavice

Dňa 5.9.2010 sa uskutočnil 2. ročník Memoriál Jozefa Džalaja na ktorej sa zúčastnilo 21 družstiev z toho 6 ženských. Na tomto ročníku sa zúčastnila aj naša partnerská obec Radslavice-Česka republika v novom zložení, ktorý sa umiestnili na krásnom 8 mieste.

V roku 2009 vyhrali putovný pohár DHZ Terna. Po roku sa tento putovný pohár podarilo vyhrať našim ženám, za čo im blahoželáme.

Družstvo žien v zložení M. Kuchciková, S. Opettová, V. Kohútová, M. Džalajová,
N. Šestáková a V. Labudová na 2. ročníku M.J.DŽ.
v Raslaviciach.

Na záver by som sa týmto chcel poďakovať členom ale aj ľuďom, ktorý sa podieľali na organizovaní a fungovaní akcií pre DHZ.

Výbor DHZ Raslavice

FUTBAL V RASLAVICIACH ZA ROK 2010

Rok 2010 bol pre futbalový klub OFK SIM Raslavice rokom zmien. V Januári 2010 na výročnej schôdzi preberá vedenie futbalového klubu OFK SIM Raslavice nová zostava pod vedením Mareka Rakoša. Členmi výboru sa stali Ing. Peter Tomaščík, Marián Buranovský, Jozef Kivader, Vladimír Pavel a Marián Plančár. Hneď na začiatku roka muselo nové vedenie vyriešiť finančné problémy a takisto aj problém so záchranou A – mužstva, nakoľko po jesennej časti účinkovania v 4. lige – Sever bolo mužstvo na predposlednom mieste s rovnakým počtom bodov ako posledný Stakčín. Prvým krokom k vyriešeniu týchto problémov, bolo ukončenie spolupráce s doterajším trénerom p. Špakom a následne dohodnutá spolupráca s novým trénerom p. Petrom Vybíralom a asistentom trénera p. Adriánom Leškom. Pod ich vedením začala hneď aj tvrdá zimná príprava, v ktorej sa odohralo okrem iného aj 10 prípravných zápasov na umelej trávě. Riešila sa aj otázka zloženia mužstva, kde bolo oslovených viacero hráčov na hosťovanie, no s nikým novým sa nepodarilo dohodnúť. Jedinou novou posilou pre mužstvo bol hrajúci tréner p. Vybíral. Dobrá zimná príprava pod vedením oboch trénerov sa prejavila v tom, že mužstvo sa dostalo do dobrej hernej pohody. K tejto pohode v klube sa pridala aj výbor, ktorý pre hráčov po prvý krát v Raslaviciach, pripravil aj zaujímavé finančné odmeny za záchranu vo 4.- lige Sever. Taktiež sa vybavilo spoločné športové oblečenie a to nie len pre A-mužstvo, ale aj pre dorastenecké a obidva žiacke mužstvá. Všetky tieto podporné aktivity viedli nakoniec k úspešnému ukončeniu futbalovej sezóny 2009-2010, v ktorej sa A-mužstvo umiestnilo na 13. mieste 4.-ligy Sever, čo nás všetkých potešilo.

No ešte viac nás potešili naši dorastenci pod vedením trénera Petra Dema, ktorí vo 4.-lige Sever Vsl. Futbalového zväzu, obsadili prvé miesto, t.z., že vyhrali súťaž a mali možnosť postupu do 3.-ligy. Podmienkou postupu do 3.-ligy však bolo vytvoriť dve mužstvá, t.z. starší a mladší dorast. Momentálna situácia s počtom dorastencov v Raslaviciach nám to bohužiaľ nedovolila. Vedenie klubu však skúšalo osloviť iné dorastenecké kluby a to Demjatu, Fričkovce a Bardejov, za účelom spojenia sa. No ani táto možnosť nám nevyšla a tak do nového ročníka sme našich dorastencov prihlásili opäť do 4.-ligy Sever. Za ich prvenstvo v súťaži a dobré reprezentovanie Raslavíc im srdečne blahoželáme a prajeme veľa ďalších športových úspechov.

Žiaci si vo futbalovom ročníku 2009-2010 po prvý krát vyskúšali účasť v 2.-lige Sever. Nebolo to jednoduché, nakoľko bolo potrebné rozdeliť žiakov do dvoch mužstiev a to starší a mladší žiaci a taktiež bolo potrebné získať ďalšie finančné zdroje na ich činnosť. Obidva tieto mužstvá nám aj napriek týmto problémom urobili radosť svojím umiestnením a to, starší žiaci sa umiestnili na 9. mieste a mladší žiaci na 7. mieste. Táto žiacka súťaž je pre našich žiakov dobrou školou v ich futbalových začiatkoch o čom svedčí aj účasť našich malých futbalistov vo futbalovom tábore talentov v Lipovci, ktorého sa zúčastnili žiaci Dominik Lazorik, Matúš Margicin, Tadeáš Liščinský a Peter Hudák. Tu musíme hlavne oceniť zodpovednú prácu trénera Ľuboša Matysa, ktorý okrem tréningu, musel neustále robiť nábery nových chlapcov či už z domácich Raslavických a taktiež aj zo susedných dedín. Pri tréningu mu pomáhali p. Vaňo, p. Kolarčík a p. Kračinovský. Chceli by sme zdôrazniť, že práca s takmer 40 deťmi nie je vôbec jednoduchá, vyžaduje si veľa trpezlivosti a taktiež zodpovedný prístup, pretože práve z tejto najmladšej generácie môžu raz vyrásť úspešní reprezentanti Raslavického futbalu. Všetkým, ktorí sa podieľali na tejto zodpovednej práci patrí veľká vďaka.

V tomto roku sa nám podarilo za veľkej pomoci Obecného úradu zorganizovať veľkú futbalovú akciu a to oslavu 80.-tého výročia založenia futbalu v Raslaviciach. Táto oslava prebehla v dňoch 24.-25. júla. Počas týchto dvoch dní si

mohli diváci pozrieť zápasy všetkých našich mužstiev a to mladší a starší žiaci odohrali zápas s rovesníkmi z Prešova, dorastenci s rovesníkmi z Bardejova a hlavnú pozornosť pútal medzinárodný futbalový turnaj dospelých medzi domácim A mužstvom, domácim B mužstvom, mužstvom z Poľskej obce Grabowka a mužstvom z Českej družobnej obce Radslavice. Na tomto podujatí sa taktiež odovzdali mnohé ocenenia bývalým hráčom, ale aj funkcionárom, ktorí sa výraznou mierou pričínili o úspešné fungovanie futbalu v Raslaviciach. Taktiež chceme poďakovať všetkým, ktorí nám túto úspešnú futbalovú akciu pomohli zorganizovať.

Cez letnú prestávku pred novým futbalovým ročníkom 2010-2011 z pozície trénera a asistenta A mužstva, pre pracovné povinnosti odstúpili p. Vybíral a p. Leško a ponuku na tréningovanie prijal p. Jozef Bartoš.

Letná prestávka bola krátka, odohrali sa 3 prípravné zápasy, na ktorých ani raz nebolo mužstvo v kompletnej zostave, pretože hlavne mladí hráči odchádzali za prácou. Nastali obavy o zloženie kádra a preto sa pristúpilo k oslovovaniu cudzích hráčov. Podarilo sa nám vybaviť na prestup 2 a na hosťovanie 5 nových hráčov. V tom čase zloženie kádra vyzeralo tak kvalitne, že sme sa neobávali o umiestnenie do 5.-tého miesta, no skutočnosť je taká, že sme jesennú časť ukončili na nie veľmi dobrom 13. mieste. Tým, že prišli noví hráči a naši pôvodní hráči sa nedokázali uplatniť v A mužstve, hlavne kvôli nedisciplinovanému prístupu k tréningom, pristúpili sme k tomu, že po prvý krát v histórii Raslavíc sme prihlásili B mužstvo dospelých do druhej okresnej súťaže. Je pravda, že od B mužstva sa očakával jednoznačný postup do prvej okresnej súťaže, no po nevýrazných výsledkoch je skutočnosť taká, že B mužstvo sa umiestnilo na zlom 10 mieste a tým sme stratili šancu na postup.

Dorast od letnej prestávky trénersky prevzal p. Peter Palko. Došlo aj k zmene v kádri dorastu, kedy kvôli veku odišlo viacero chlapcov do mužskej súťaže. Aj to sa pravdepodobne podpísalo pod nevýrazné výsledky a mužstvo dorastu, ktoré v predchádzajúcom ročníku súťaž vyhralo, sa po jesennej časti ocitlo na 8. mieste.

V žiackych mužstvách, cez letnú prestávku, nedošlo k žiadnym zmenám na trénerských postoch a mužstvo starších žiakov sa v jesennej časti II.- ligy Sever umiestnilo na 8. mieste a mužstvo mladších žiakov na 10. mieste.

Za celý tím futbalového výboru sa chceme poďakovať všetkým, ktorí po celý rok 2010 nám boli akýmkoľvek spôsobom nápomocní. Zvlášť sa chceme poďakovať Obecnému zastupiteľstvu, najmä starostovi obce Ing. Lamancovi a všetkým sponzorom, ktorí nám pomáhali riešiť finančné záležitosti.

Na záver chceme popriať do nového roka 2011, všetkým trénerom a hráčom nášho futbalového klubu, hlavne pevné zdravie a čo najlepšie umiestnenia v súťažiach.

Marek Rakoš
predseda futbalového klubu

Motošport

Ján Maník, narodený 20.12.1991. Začínal ako cyklista.

Reprezentuje obec v amatérskej motoristickej súťaži rally sprint. Ide o šport s vysokými nárokmi na financie a čas.

Výsledky súťaže 1. mini rally Prešov, zo dňa 28.11. 2010: v celkovom poradí 64 miesto, v kategórii N1 (kubatúra do 1 300 cm3) 19 miesto.

Tomuto športu sa venuje 2 roky. Doterajšie obdobie bolo zamerané hlavne na tréning s autom a na zlepšovanie technického stavu vozidla Škoda 130 (úpravy motora – zvyšovanie výkonu z pôvodných 54 koní na súčasných 100 koní, úpravy podvozku – športové tmiče, športové pružiny, vystuženie náprav, odľahčovanie karosérie). V príprave je aj druhá škodovka v lepšom technickom stave.

Ján Maník

Životopisy významných osobností Raslavíc

Štefan Jusko: 1.6.1912 – 17.10.2002

Rímsko-katolícky kňaz, rodák z Raslavíc

Štefan Jusko sa narodil v Slovenských Raslaviciach 1. júna 1912 v rodine roľníka ako šiesty zo siedmich detí. Otec Andrej /15.5.1869-4.7.1958/ patril medzi známe osobnosti Šariša, národne orientované. Už ako 16-ročný odišiel do Ameriky, tam mal ťažší úraz a odvtedy kríval. Tam sa posilnilo jeho národné povedomie, po návrate domov sa stal aj propagátorom slovenskej tlače. V prešovskom archíve sa zachovalo hlásenie bardejovského slúžneho

šarišskému županovi z roku 1907. Prišiel osobne do Raslavic prešetriť, kto odoberá slovenské noviny. Odberateľov sa snažil prinútiť odvolať ich. Andrej a Peter Jusko sa ich však odmietli vzdať. Na národné povedomie Andreja Jusku v Raslaviciach vplývala aj osobnosť piaristického kňaza pátra Vasilku z Vaniškoviec, či známeho národovca Jána Straku z Močidlan. 30. októbra 1918 sa v Turčianskom Svätom Martine zišli predstavitelia slovenského politického života, zvolili Slovenskú národnú radu a prijali deklaráciu o spoločnom živote Slovákov a Čechov v jednom štáte a prihlásili sa k Česko-Slovenskej republike. Medzi 200 účastníkmi z celého Slovenska bol aj Andrej Jusko. Pravdepodobne na popud známeho kňaza-národovca Štefana Onderču, tiež rodáka z Močidlan sa vydal Andrej Jusko spolu s Jánom Strakom vlakom do Martina. Národne orientovaných v tom čase v Šariši bolo málo, väčšina inteligencie bola maďarónska. Na zhromaždení za východných Slovákov vystúpil práve Andrej Jusko. Prihlásil sa k spoložitiu s Čechmi v novej vlasti. Jeho prejav bol privítaný s takým nadšením, že ho zástup niesol Martinom na rukách.

Rok 1919 bol rokom značnej nestability, v Maďarsku prevzala moc boľševická vláda Bélu Kuna. V júni 1919 obsadili aj územie dnešného východného a južného Slovenska. Vojská obsadzujúce územia mali veľmi dobrý prehľad o tých, ktorí sa angažovali národne slovensky. Bardejovského rodáka, hermanovského farára Františka Majocha našli mŕtveho, Ján Straka sa vrátil z maďarského väzenia s podlomeným zdravím. V čase príchodu maďarských vojsk do Raslavic sa konala svadba jeho brata. Andreja sa však podarilo včas varovať a ukrytý pri Vaniškovciach vyčkal až do príchodu českých vojakov, ktorí postupne obsadili celé východné a južné Slovensko. Andrej Jusko viedol svoje deti k štúdiu i vlastenectvu aj v ďalších rokoch svojho života. V rodine sa odoberali a čítali časopis Rodina a Kráľovná svätého ruženca, sám Štefan Jusko spomínal, že recitoval básne prof. Vasilkovi a ten ako rodinný priateľ tiež vplýval na otca, aby podporoval svojich synov v štúdiách. Dnes tohto významného Raslavičana pripomína pamätná tabuľa inštalovaná v roku 2002 na budove starej školy.

Štefan Jusko mal 4 bratov a dve sestry. Najstarší bratia Ján a Jozef zostali na gazdovstve, dve sestry boli vydaté v Raslaviciach /Veronika Pribulová a Anna Vaňová/, tretí brat Andrej po vyštudovaní učiteľského ústavu pôsobil ako školský inšpektor v Sabinove, posledný brat Pavol bol vedúcim predajne jednoty v Raslaviciach.

Štefan Jusko začal ľudovú školu v roku 1918 rodnej obci ešte v maďarčine, ukončil ju v roku 1923. Prvými slovenskými učiteľmi boli v tom čase v Raslaviciach Ľudovít Kováč a manželia Onderíkovci. V roku 1923 nastúpil na osemročné gymnázium v Prešove. Spomínal si, že v tom čase bol iba jeden z profesorov slovenskej národnosti /Ján Onderuv/, ostatní boli Česi a často sa striedali. V tom čase na prešovskom gymnázium z Raslavic študovali bratia Míkovci. Pavel Miko /stal sa učiteľom/, Štefan Miko /neskôr školský brat/ a Robert Miko /kňaz/. Okrem nich stredné školy navštevovali Andrej Svit, Andrej Jusko /neskôr učiteľ/ a Drevený. Zmaturoval v roku 1931, po maturácii nastúpil do košického seminára. V jednom ročníku ich bolo osem, učiteľia boli Slováci a Maďari. 14.6.1936 mal po vysvätení biskupom Jozefom Čárskym v Sabinove prvú primičnú svätú omšu v Raslaviciach. Ako kaplán pôsobil v Parchovanoch, Humennom, Haniske, v Michalovciach. Počas svojho pôsobenia v Humennom bol s miestnym dekanom na pohrebe Štefana Onderču, poslancu československého parlamentu v Prahe v Ťaršanoch Na pohrebe vtedy kázal Andrej Hlinka. Od roku 1939 bol správcom fary vo Vekom Šariši, v roku 1940 dostal menovací dekrét za administrátora v Gaboltove, tu pôsobil až do roku 1957. Aj jeho zásluhou, zásluhou jeho zapálených kázní sa rozširovala miestna tradičná púť a úcta k Panne Márii.

Jeho najdlhším pôsobiskom sa stali Ťaršany. V tejto dedine predtým pôsobili napríklad Gejza Žebrácky, neskôr bardejovský dekan a s veľkou úctou si tu spomínali na účinkovanie Štefana Onderču. Štefan Jusko tu pôsobil 35 rokov, až do roku 1992. Počas jeho účinkovania sa tu vybudovala nová fara, obnovil sa kostol. Zdlhavé zaťažujúce ochorenie kĺbov mu neumožnilo pokračovať v spravovaní fary, roku 1993 odišiel preto na dôchodok do rodnej obce. Napriek veku a chorobe s veľkým nadšením pokračoval v pastoračnej práci, slúžil sväté

omše, kázal, spovedal. Tu oslávil diamantové kňazské jubileum v roku 1996 a 65-výročie svojej kňazskej vysviacky v roku 2001. Zomrel 17. októbra 2002 vo veku 90 rokov a bol tu aj pochovaný na miestnom cintoríne.

Dôstojný otec Štefan Jusko bol typom zapáleného kňaza, ktorý výrazne formoval život v obciach, v ktorých za svojho života pôsobil

Podľa rozprávania dôstojného otca Štefana Juska spracoval MUDr. Jozef Chovanec

42. ročník Šarišských slávností piesní a tancov v Raslaviciach

42. Šarišské slávností piesní a tancov sa uskutočnili pre nepriazeň počasia opäť v priestoroch Domu kultúry – divadelnej sále v dňoch 18. – 20. júna 2010.

Piatkový program začal programom dedinských folklórnych skupín z regiónu Zemplín a Šariš s názvom „Co noveho na valaře“. Predstavili sa na ňom dedinské folklórne skupiny Raslavičan z Raslavic, Záborský zo Župčian, Parchovianka z Parchovian a folklórny súbor Tarka z Bardejova. Scenáristkou a zároveň režisérkou bola Mgr. Monika Balážová. Moderátorom piatkového programu bol Štefan Hij.

Folklórne slávnosti pokračovali v sobotu večerným pásmom „Na vandruvke“, v ktorom sa predstavili detské folklórne súbory Raslavičanik z Raslavic, Hanička z Košíc, Terchovanček z Terchovej, DFS z partnerskej poľskej Gminy Korzenna a žiaci z II. materskej školy a ZUŠ v Raslaviciach. Detské folklórne súbory vystriedal a o celovečerný program sa postaral folklórny súbor Stavbár zo Žiliny v rámci pásma „Ej zahraj mi hudačku“.

Režisérom sobotňajšieho programu bol vedúci DFSk Raslavičan Anton Kontura a moderátorkou Mgr. Zuzana Bobříková. O asistenciu sa postarali Anastázia Šimová a Mária Harňáková.

Nedeľný program začal už tradične slávnostnou Sv. omšou v rímsko-katolíckom kostole Narodenia Panny Márie a evanjelickými službami Božími v evanjelickom kostole.

Slávnostný galaprogram 42. ročníka Šarišských slávností piesní a tancov v Raslaviciach s názvom „Muzikanci raslavicke zahrajce mi teras šicke“ „odštartovali“ raslavičania - žiaci ZUŠ z Raslavic, členovia DFS Raslavičanik, nasledovala DFSk Terchovanček z Terchovej, DFSk Raslavičan, FS Stavbár zo Žiliny, FS Dúbrava z Prešova, FS Čarnica z Košíc, DFS z Poľska – Gmina Korzenna. Folklórne vystúpenia spestril ľudovým slovom Stanislav Gaľa z Jarovnic. Svojím vystúpením nás potešila aj Martinka Bobáňová s doprovodom heligonkárov z Terchovej.

O réžiu galaprogramu 42. ŠSPaT sa postarali Mgr. Monika Balážová a Anton Kontura. Moderátorkou bola Mgr. Zuzana Bobříková. Nemôžeme zabudnúť ani na sprievodné podujatie – výstavu žiakov 4. B ZŠ Raslavice s názvom „Naši malí umelci“, ktorá taktiež prispela k dôstojnému priebehu folklórnych slávností.

Patrí sa poďakovať tiež sponzorom, bez ktorých by bolo finančne veľmi náročné zorganizovať 42. ročník ŠSPaT.

Ministerstvo kultúry SR

Regina Slovenský rozhlas 2

Obec Hervartov

Obec Marhaň

Obec Fričkovce

Obec Koprivnica

Delta Online s.r.o. Košice

Progres, telekomunikačné stavby s.r.o.

Bratislava

RAKYstav s.r.o. Raslavice

LIANA – GOLF Imrich Goliaš

Ing. Miroslav Goliaš WI-NET

Agro s.r.o. Raslavice

Komfos s.r.o. Prešov

Obecný podnik Raslavice s.r.o.

ECIVALSAR s.r.o., Lekáreň „U Raka“

Raslavice

DREVIT SM, s.r.o. Raslavice

Milan Jančík, výroba a montáž kovaných brán a zábradlí, Raslavice

PARE - Ing. Radovan Demjanovič

DEXIA BANKA SLOVENSKO A.S.
COMMERCE EW s.r.o. Prešov
GATON s.r.o. Prešov
Inštalcomp s.r.o. Bardejov
Pol'nohospodárske družstvo Tulčák
Vijofel

Sponzori 42. ŠSPaT

V mene Obecného úradu v Raslaviciach sa chcem poďakovať všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom prispeli k dôstojnému priebehu 42. Šarišských slávností piesní a tancov, režisérom, asistentkám, moderátorom, folklórnym skupinám, súborom a najmä pracovníkom Obecného úradu v Raslaviciach za ich obetavú „zákulisnú“ prácu.

Ing. Ján Artim
 Prednosta OcÚ

DFSk Raslavičan

CHODNIČEK „HURKOVI“

Toten chodník co pres „Hurku“ idze s veľkim elanom stavjali ľudze co na višnim koncu bivaju a už dvacec roki po nim še prechadzaju. Nebulo na to povoleňe ani pozemki Visporadzene ale dobru vec podporili I tote co to ňechceli.

To taka naša skratka do školi k dočtorovi i do koscelka. Naš chodniček doraňani zes dlaždicoch virobeni v žime v lece šiskim služi ale taku opateru sebe nezasluži. Sama dzira sama rapa – ta tak poradni chodník ňevipatra.

Preto veľku prosbu mame na starostu I na obecne zasadaňe:

„viberce še raz po tim chodničku a tiš budzece mac malu dušičku abi sce še nešmikli do šancu a nedolamali sebe nožičku.“

Tak vas šumňe pitame do planu sebe dajce a naš chodník mileni pre „Hurku“ nam opravce.

I mi na višnim koncu rukavi viharňeme a radzi pomožeme. Šak to dobra vec sebe pomahac a po opravenim chodniku bez strachu prechadzac.

Vaša A.H. z Vyšneho konca.

Vianočný čas

Tíško sa šinie očakávaný čas,
keď Ježiško k nám príde potešiť nás.
Nastav mu srdce, prijmi ho vrele,
poteší iste, všetkých vesele.
Nie hmotu, lež srdce ponúkne
každému z nás smele, už je tu hodina,
sadáme spolu.
Príď Pane, príď i k nášmu stolu,
A zastav v nás ten ticha jas,
že v každom blčí, prebuď ho včas.

Janko zpod breža.

Výzva a zároveň ponuka

Obecný úrad v čase Veľkej Noci 2011 organizuje veľkonočnú výstavu kraslíc v Galérii ľudového umenia. Všetkých Vás, ktorý máte nápady a šikovné ruky pozývame na túto výstavu.

Pre verejnosť bude výstava otvorená od 18. do 25.4.2011. Vaše exponáty žiadame doručiť na obecný úrad do 18.4.2011. Kontaktná osoba Mária Birošová, tel.: 0907 080997.

Foto výstavku z roku 2010 nájdete na: <http://www.raslavice.sk/vystavavelkanoc.html>

INZERÁT

ŽIVOT JE ŠANCA, občianske združenie v rámci projektu Raslavice = spoločnými silami k lepšej zamestnateľnosti realizuje v roku 2011 tieto kurzy:

- (1)**Opatrovateľka**- termín realizácie január – marec 2011, záujemcovia sa môžu informovať do 31.12.2010 osobne v Centre práce (budova knižnice), resp. na tel. č.: 0905 795 117 (Mgr. M. Labudová)
- (2)**Stavebné zručnosti** , (3)**Zváračský kurz** – termín realizácie: apríl – jún 2011, záujemcovia sa môžu informovať do 10.03.2011 osobne v Centre práce (budova knižnice), resp. na tel. č.: 0905 795 117 (Mgr. M. Labudová)

Ekologické okienko

Minimalizujme... vo voľnom čase

Vymysleli sme najrôznejšie vynálezy, ktoré by nám mali pomáhať, uľahčiť prácu, pritom voľného času akoby sme mali čoraz menej. Vraj je rýchla doba. Nebolo by dobre trochu spomaliť, prehodnotiť aktivity? Koľko nám trvá nakupovanie v hypermarkete, v ktorom sú obyčajne všetky tie vynálezy, koľko času denne venujeme televízii, ktorá nás presviedča, že bez tých vynálezov sa v dnešnej dobe nezaobídeme?

- ✚ Obmedzme producentov elektromagnetického smogu, reklamy a informačného pretlaku - televízor, rádio, počítač... siahnime radšej po dobrej knihe, venujme sa deťom, rodine, záujmom...
- ✚ Keď potrebujeme ísť nakúpiť, zjzdíme do najbližšieho obchodíku, kupujeme iba to čo vopred naplánujeme.
- ✚ Snažme sa nájsť výrobkom, ktoré sa už nedajú ďalej používať, nové využitie.
- ✚ Opravujeme obnosené odevy, prešívajme starý textil, využime staré odevy: môžeme si jednoduchým spôsobom utkať koberček, zo starého plátna ušiť tašku, zo zvyškov látok ušiť patchworkovú deku...
- ✚ Z tetrapaku si môžeme jednoduchým spôsobom vyrobiť peňaženku, uzavierateľné vrecúška na drobnosti v domácnosti...
- ✚ Zo starého papiera si môžeme urobiť ručný papier, ktorý sa výborne hodí na balenie darčiekov, orámovanie fotografií, ozdobné škatuľky, ale i rôzne okrasné blahoželania...
- ✚ Sklenené nádoby využime na uskladnenie potravín a drobností v domácnosti, dotvorme si ich maľovaním, servítkovou technikou... Pekne vyzerajú v sklenených fľašiach rôzne farebné druhy fazule, šošovica, pohánka, pšenica...
- ✚ Zo starých pneumatík zhotovíme detské hojdačky do záhrady, preriezky...
- ✚ Zo starých dosák si zhotovíme kompostovisko.

Minimalizujme... na ulici, v spoločnosti, komunitě

Žijeme v spoločnosti: dennodenne zdravíme susedov, hromžíme na preplnené kontajnery, skoro ráno zohrievame studené motory na cestu do práce... a každodennosť nás akosi oberá o silu aktívnejšie riešiť javy, ktoré nám už pomaly ani neprekážajú, lebo sme sa s nimi zmierili. Nezahadzujeme tak šancu tieto javy meniť? Kto sa má zaoberať riešením týchto problémov, keď nie my?

- ✚ Odpady, ktoré je možné recyklovať, nevhadzujeme na ulici do nádob na zmiešaný odpad. Sú na ne určené špeciálne nádoby zväčša farebne odlíšené a s popisom: napr. modré na papier, zelené na sklo, žlté na plasty.
- ✚ Využívajme viac knižnice a rôzne iné verejné služby, ktoré nám umožnia nekupovať a viac využívať veci. Nástroje a zariadenia potrebné na príležitostné práce si prenajímajme alebo požičiavajme od susedov, známych, alebo v špecializovaných požičovniach.
- ✚ Najdôležitejšie je začať od seba. Buďme dobrým príkladom, spoločne sa zamýšľajme, ako by sme mohli zlepšiť nakladanie s odpadom, využiť nepotrebné výrobky, nábytok...

Minimalizujme... počas Vianoc, sviatkov

Sviatky, Vianoce, sú často spojené s nakupovaním, zvýšenou spotrebou. Na sviatky sa pripravujeme poriadnym nákupom, kupujeme darčeky, výzdobu, ktorú nám ponúkajú televízne reklamy a letáky s náležitým predstihom... Akoby sláviť sviatkov znamenalo zaistiť všetky statky, ktoré nám ho majú okázalo evokovať. Dostávame sa popri vytváraní týchto zväčša obchodníkmi režimovaných scenérií aj k úvahe o zmysle sviatku? Stihneme prežívať duchovnú podstatu sviatku v kruhu najbližších?

- ✚ Snažme sa darček vlastnoručne vytvoriť - upliesť farebný šál, zo starého papiera upliesť košík, zaliatím sušeného ovocia, kvetov a knôtu voskom vytvoriť voňavú sviečku...
- ✚ Pri kúpe darčeka uprednostnime výrobok od miestneho remeselníka, ktorý má trvalú hodnotu, hodnotnú knihu, nebojte sa venovať i netradičný darček – lístok alebo permanentku do divadla, na koncert...
- ✚ Darčeky balme šetrne, do opakovane používaného baliaceho papiera, recyklovaného papiera, vrecúška, do textilu, baliaci papier si odložíme na ďalšie roky.
- ✚ Nájdime si čas na zamyslenie nad skutočným významom sviatku, aby sa z neho nestalo len stresujúce obdobie zháňania darčiekov.
- ✚ Zvážme, či je potrebné zasielanie papierových pozdravov, či nepostačí pozdrav, blahoželanie poslať e-mailom.

Ing. Ján Artim
Prednosta OcÚ

Vložit kalendár separovaného zberu na celú stranu!